

ਯਹੂਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ?

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ। ਅਧਿਆਇ 1 ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕੁਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (1:18), ਪਰ ਅਧਿਆਇ 2 ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (2:5)—“ਉਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ . . . ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ” (2:16)।

ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਾਪੀਪੁਣੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ: “ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ! ਆਮੀਨ! ਭਾਈ, ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ!” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ: “ਸੇ ਹੇ ਮਨੁੱਖ, ਤੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇਂ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਉਜਰ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਦੂਏ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਓਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਆਪ ਓਹੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ” (2:1)।

ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਵਾਲ ਹਨ ਕਿ 2:1-16 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਆਇਤ 17 ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। 1 ਤੋਂ 16 ਆਇਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਬਿਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, 2 ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਉਹੋ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈ—ਯਹੂਦੀ। ਉਸ ਨਿਚੋੜ ਲਈ ਇੱਥੇ ਪੰਜ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

1. ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ “ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹਨ” (3:9)। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਪਾਪੀ ਸਨ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਮੋੜਨਾ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਓਹ ਵੀ ਪਾਪੀ ਸਨ।

2. ਪੌਲੁਸ ਨੇ 1 ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਪੁਰਖ (“ਓਹ” ਅਤੇ “ਉਨ੍ਹਾਂ”) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। 2:1 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੱਧਮ ਪੁਰਖ (“ਤੇਰੇ”) ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ: “ਸੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਉਜਰ ਨਹੀਂ” ਆਇਤ 17 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਤਰੀਕਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ: “ਤੂੰ

‘ਯਹੂਦੀ’ ਸਦਾਉਂਦਾ।” ਆਇਤ 17 ਵਿੱਚ “ਯਹੂਦੀ” ਨਾਮ ਆਇਤ 1 ਦੇ “ਤੇਰੇ” ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

3. ਰੋਮੀਆਂ 2:1-16 ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ “ਯੂਨਾਨੀ” (2:9, 10), ਜਿਹੜੇ “ਬਿਨ ਸ਼ਰਾ ਦੇ” (2:12) ਅਤੇ “ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ” (2:14, 15) ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੱਧਮ ਪੁਰਖ (“ਤੂੰ”) ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. 2:1 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਓਹੋ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। 2:21-23 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੋ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਫੇਰ, 2:1-16 ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 2:17-29 ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

5. 2:1-16 ਦੇ ਪਾਪ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਏਹ ਓਹ ਪਾਪ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ (2:1, 3; ਮੱਤੀ 7:1, 2)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤੇ ਸਨ (2:1, 3; ਮੱਤੀ 7:3-5)। ਓਹ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਓਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਓਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ (2:3; ਮੱਤੀ (3:9)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਅਪਸ਼ਚਾਤਾਪੀ ਹਿਰਦੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸੀ (2:5; ਮਰਕੁਸ 3:5)।

ਜੇਕਰ 2 ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ, ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ 17 ਆਇਤ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਿਆ? ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਰਸੂਲ ਵੀ ਉਹੋ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਨਾਥਾਨ ਨੇ ਦਾਉਦ ਰਾਜਾ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਨਾਥਾਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਉਦ ਦੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, “ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਤੂੰ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ!” (2 ਸਮੂਏਲ 12:1-7)।

ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਸਨ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ (2:1-11)

‘ਸੇ ਹੇ ਮਨੁੱਖ, ਤੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਉਜਰ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਦੂਏ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਓਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਆਪ ਓਹੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਭਈ ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਦੰਡ ਜਥਾਰਥ ਹੈ। ਡੇਰ ਹੇ ਮਨੁੱਖ, ਤੂੰ ਜੋ ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਆਪ ਓਹੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਲਾ, ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਭਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੰਡ ਤੋਂ

ਬਚ ਨਿੱਕਲੋਗਾ? "ਅਥਵਾ ਤੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਖਿਮਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਦੀ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਮਝਦਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਤੈਨੂੰ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ? "ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਕਠੋਰਤਾਈ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਓਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਨਿਆਉਂ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕ੍ਰੋਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਉਹ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਵੇਗਾ। "ਜਿਹੜੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋ ਕੇ ਮਹਿਮਾ, ਆਦਰ ਅਤੇ ਅਬਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਦੇਵੇਗਾ। "ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਆਕੀ ਹਨ ਅਰ ਸਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਗੋਂ ਕੁਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ। "ਬਿਪਤਾ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਨ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਫੇਰ ਯੂਨਾਨੀ ਉੱਤੇ। "ਪਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮਹਿਮਾ, ਆਦਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਫੇਰ ਯੂਨਾਨੀ ਨੂੰ। "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਆਇਤ 1. ਅਧਿਆਇ 2 ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ (ਸੋ) ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਤੇ 2 ਅਧਿਆਇ ਇਕੱਠੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ 1 ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਪਾਪ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਇਆ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ "ਦਿਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ" ਦਿੱਤੀ (1:32)। ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਲਈ "ਕੋਈ ਉਜ਼ਰ ਨਹੀਂ" (1:20); ਹੁਣ, ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੋ ਗੱਲ ਕਹੀ: **ਤੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਉਜ਼ਰ ਨਹੀਂ।** ਦੇਵੇਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਆਤਮਿਕ ਰਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪਰਕਾਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (1:18-20; 2:15, 17, 20)। ਦੇਵਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ (1:21-31; 2:8, 23)। ਦੇਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰ ਦੰਡ ਦੇ ਲਾਇਕ ਸਨ (1:32; 2:2)। ਇਸ ਲਈ, ਦੇਵਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਉਜ਼ਰ [ਬਹਾਨਾ] ਨਹੀਂ ਸੀ (1:20; 2:1)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਕਰੜੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰਾ ਜਾਂ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ "ਚਰਚਾ" ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। **ਤੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਵੇਂ** ਵਾਕ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ "ਹੇ ਮਨੁੱਖ, ਹਰ ਕੋਈ" (ਵੇਖੋ KJV)। ਇਹ "ਮਨੁੱਖ" ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਇਤ 3 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੌਲੁਸ ਦਾ "ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੁਸ਼ਮਣ" ਹੈ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬੜੀ ਕਠੋਰ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:1-5)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਦੇਸ਼

ਲਾਉਂਦਾ" (κρίνω, ਕਰੀਨੇ) ਦੇ ਰੂਪ ਆਇਤ 1 ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਦੰਡ।" ਕਰੀਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਬੁਰੇ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 7:24)। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਾਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਆਂ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਈਏ (ਰੋਮੀਆਂ 14:5 ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਚੰਗਾ ਸਮਝਦਾ" ਕਰੀਨੇ ਹੈ)। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਦੂਏ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈਂ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈਂ। "ਦੇਸ਼" ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਉਹ κατακρίνω (ਕਾਟਾਕਰਿਨ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰੀਨੇ ਦਾ ਇੱਕ "ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੂਪ" ਹੈ।¹

ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈਂ ਆਪ ਓਹੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈਂ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿੱਚ ਗਿਣ ਕੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਓਹ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਬੰਸਰੀ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਨਹੀਂ ਵਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ (1:21-23, 25), ਬਦਚਲਨੀ (1:24, 26, 27) ਅਤੇ ਕੁਧਰਮ (1:28-32) ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਕਾਇਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਹੋ ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ (2:21, 22)।

ਆਇਤ 2. ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ "ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਬਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਏਹੋ ਜੇਹੇ [ਪਾਪ ਵਾਲੇ] ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਨ ਦੇ ਜੋਗ ਹਨ" (1:32)। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ [ਯਹੂਦੀ] ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਭਈ ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਦੰਡ ਜਥਾਰਥ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ "ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ" ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਠਕ, ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ। "ਜਥਾਰਥ ਹੈ" ਦੀ ਬਜਾਇ, ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ (κατά ἀλήθειαν, ਕਾਟਾ ਅਲੇਥੀਅਨ) ਦਾ ਜਥਾਰਥ ਅਰਥ ਹੈ "ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ" (ਵੇਖੋ KJV)। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਕ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਦੰਡ ਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਹੂਦੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ; ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀ. ਸਟੂਅਰਟ ਬ੍ਰਿਸਕੋਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਖੁਦ ਸੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਸਬੂਤ ਸੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ।

... [ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ,] ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਚਿਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਗਲਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਗਲਤ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ . . . ਅਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਭ ਕੁਝ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।²

ਆਇਤ 3. ਪੌਲੁਸ ਡਟਿਆ ਰਿਹਾ, ਫੇਰ ਹੇ ਮਨੁੱਖ, ਤੂੰ ਜੇ ਏਹੇ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਆਪ ਓਹੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਭਲਾ, ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਦੰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲੋਂਗਾ? ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਮਨੁੱਖ” (ἄνθρωπος, ਐਂਥਰੋਪੋਸ) “ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਇਨਸਾਨ’” ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।³ CJB ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ “ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖ”; NIRV ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ “ਸਿਰਫ ਇਨਸਾਨ।” ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੱਬੀ ਨਿਆਉਂ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਦੰਡ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ!

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਓਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ “ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ” ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਓਹ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਣਗੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, “ਪਰਮੇਸੁਰ ਮੂਰਤੀਜਪੂਕਾਂ ਦਾ ਨਿਆਈਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਖਾਸ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ।”⁴ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਭਲਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ? ਕੋਈ ਬਿਪਤਾ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ?” (ਮੀਕਾਹ 3:11)। ਜਦੋਂ ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, “ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ‘ਅਬਰਾਹਾਮ ਸਾਡਾ ਪਿਤਾ ਹੈ’” (ਮੱਤੀ 3:9)। ਇਹ ਹੈ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਨਮੂਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ, ਅਪ੍ਰੇਰਿਤ ਯਹੂਦੀ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਪਰਮੇਸੁਰ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਲੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।”⁵

“ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਨਾਲ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਪ ਨਾਲ।”⁶

“ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ।”⁷

“ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਰਕ ਦੇ ਫਾਟਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਇਸਰਾਏਲੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਵੜਨ ਦਿੰਦਾ।”⁸

ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਝੂਠੀ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਓਹ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਤੋਂ ਬਚ” ਨਿੱਕਲਣਗੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਓਹ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹੋਣਗੇ; ਤਾਂ ਵੀ, ਓਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਾਪੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਆਇਤ 4. ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ: ਅਥਵਾ ਤੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਖਿਆ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਦੀ ਦੋਲਤ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਮਝਦਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਤੈਨੂੰ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ “ਦੋਲਤ” (πλούτος, ਪਲੋਟੋਸ) ਅਤੇ “ਮਿਹਰਬਾਨੀ” (χρηστότης, ਕ੍ਰੇਸਟੋਟਸ) ਬਾਰੇ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਬਰਕਤਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੇ ਧੀਰਜ (ἀνοχή, ਏਨੋਕੇ) ਅਤੇ ਸਬਰ (μακροθυμία, ਮੈਕਰੋਥੂਮੀਆ) ਰੱਖਿਆ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਫੇਰਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਆਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਪਛਤਾਵੇ” (μετάνοια, ਮੇਟਾਨੋਈਆ) ਦੇ ਰਾਹ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ। ਪਸ਼ਚਾਤਾਪੀ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਕੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਆਇਤ 5. ਜਦੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਦਿਆਲਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਮੰਨ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਕੀ ਪਰਿਣਾਮ ਸੀ? ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਕਠੋਰਤਾਈ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਨਿਆਉ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕ੍ਰੋਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਕਠੋਰਤਾਈ” (σκληρότης, ਸਕਲੇਰੋਟੋਸ) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ “ਚੀਠਪੁਣੇ” ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਜੌਨ ਮੈਕਆਰਥਰ, ਜੂਨੀਅਰ., ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ “ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਬਦ ਕਲੀਰੋਸਿਸ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਆਰਟਰੀਇਕਲੀਰੋਸਿਸ ਧਮਣੀਆਂ ਦੇ ਕਠੋਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।”⁹ “ਸੱਚਾ ਨਿਆਉ” ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਣ ਸ਼ਬਦ (δικαιοκρίσια, ਡਿਕਾਇਓਕ੍ਰਿਸੀਆ) ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ “ਸੱਚਾ” ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ “ਨਿਆਉ” ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਕਠੋਰਤਾਈ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ? ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਅੰਤਕਥਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਦਿਨ” ਲਈ “ਕ੍ਰੋਧ ਇਕੱਠਾ” ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ” (θησαυρίζω, ਥਿਸੈਰੀਜ਼ੇ) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV), ਅਰਥਾਤ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਦਿਨ ਲਈ ਜੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕ੍ਰੋਧ।

ਆਇਤ 6. “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਿਆਉ” ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਦੇਵੇਗਾ। “ਕਰਨੀਆਂ” ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸ਼ਬਦ “ਕੰਮ” (ἔργον, ਇਰਗੌਨ) ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਦਾ

ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿੱਚੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ਬੂਰ 62:12 ਵਿੱਚੋਂ। ਕਹਾਉਤਾਂ 24:12 ਵੀ ਇਹੇ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

ਇਸ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਉਂ ਸਾਡੀਆਂ “ਕਰਨੀਆਂ” ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 32:19; ਹੋਸ਼ੇਆ 12:2), ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10)।

ਇਹ ਕਿ ਸਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਸਾਡੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਨੇਮਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ, ਉਹ “ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਕਰਨੀ ਮੂਜਬ ਫਲ ਦੇਵੇਗਾ” (ਮੱਤੀ 16:27)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣਾ ਹੈ ਭਈ ਹਰੇਕ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਦੇਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਭਾਵੇਂ ਭਲਾ ਭਾਵੇਂ ਬੁਰਾ ਆਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਦਾ ਫਲ ਭੇਗੇ” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10)। ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ “... ਮੁਰਦਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਪੈਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।” ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਕਰਨੀਆਂ ਬੀਜਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ: ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਗਾਉਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਢੀ ਕਰਦੇ ਹੋ।”

ਆਇਤ 7. 7 ਅਤੇ 8 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ 2:6 ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ। ਆਇਤ 7 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ: **ਜਿਹੜੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੋ ਕੇ ਮਹਿਮਾ, ਆਦਰ ਅਤੇ ਅਬਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹਨ ਉਹ** [ਪਰਮੇਸੁਰ¹⁰] **ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਦੇਵੇਗਾ।** ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਿੰਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹਨ: “ਮਹਿਮਾ” (δοξία, ਡੈਕਸਾ), “ਆਦਰ” (τιμή, ਟਾਈਮ) ਅਤੇ “ਅਬਨਾਸ਼” (ἀφάρσια, ਅਫਥਾਰਸੀਆ)। ਕਿਉਂਕਿ 8 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ (ਵੇਖੋ NIV), ਉਸ ਦਾ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਨਿੱਜੀ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਆਦਰ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦਾ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ।¹¹ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ (“ਮਹਿਮਾ”) ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ (“ਆਦਰ”) ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ (“ਅਬਨਾਸ਼”; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 17:3) ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਧੀਰਜ” ਇੱਕ ਜੁੜਵਾਂ ਸ਼ਬਦ (ὑπομονή, ਹੁਪੋਮੋਨ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੂਰਵਸਰਗ ਸ਼ਬਦ “ਹੇਠਾਂ” (ὑπὸ, ਹੁਪੋ) ਨੂੰ “ਰਹਿਣਾ”

(μέγω, ਮੇਨੇ) ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।¹² ਇਹ ਦਬਾਅ ਹੇਠਾਂ ਵੀ (“ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ”) ਰਹਿਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ “ਉਸ ਸਿਪਾਹੀ” ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ “ਜਿਹੜਾ ਘਮਾਸਾਣ ਜੰਗ ਵਿੱਚ, . . . ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਰ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬਾਰੂਦ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ ਪਰ ਆਖਰ ਤੱਕ ਲੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।”¹³

ਆਇਤ 8. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਹਨ: ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਆਕੀ ਹਨ ਅਰ ਸਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਗੋਂ ਕੁਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ “ਸੁਆਰਥੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ” ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਕ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ἐπιθυμία (ਏਤੀਥੀਆ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ “ਜਿਹੜੇ ਲਾਭ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਆਦਰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। . . . ਵਿਚਾਰ ਹੈ ‘ਨੀਚ ਆਪ-ਸੁਆਰਥੀ,’ ‘ਨੀਚਤਾ’ ਜਿਹੜੀ ਉਤਾਂਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।”¹⁴ ਅਰਸਤੂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਿਹੜੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹਨ।”¹⁵ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਝਗੜਾਲੂ” (KJV) ਜਾਂ “ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ” (RSV) ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਏਹ ਆਕੀ ਲੋਕ “ਸਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿੱਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ) ਸਗੋਂ ਕੁਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।” ਆਪਣੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਫਿਲਿਪਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਓਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ “ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ”—ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ “ਬੁਰਿਆਈ ਦੇ ਦਾਸ” ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਫਲ” ਹੋਵੇਗਾ “ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ।” ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਗੁੱਸਾ” (ὀργή, ਓਰਗੋ) ਅਤੇ “ਕ੍ਰੋਧ” (θυμός, ਥੁਮੋਸ) ਦੋਵੇਂ “ਗੁੱਸੇ” ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਗੁੱਸੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ;¹⁶ ਪਰ ਇੱਥੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ “ਭੜਕਦੇ ਗੁੱਸੇ” (NIRV) ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਤੀਬਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।¹⁷ “ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪੈਣਾ ਭਿਆਣਕ ਗੱਲ ਹੈ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:31)!

2:7, 8 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ: ਇੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ: ਇੱਕ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣਗੇ: ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਮਿਲੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ “ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ।” ਸਿਰਫ ਦੋ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ: ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਇਤ 9. 9 ਅਤੇ 10 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਨੂੰ

ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ, 7 ਅਤੇ 8 ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ (ਉਲਟੀ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ) ਦੁਹਰਾਇਆ। ਆਇਤ 9 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ: **ਬਿਪਤਾ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਨ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।** ਆਇਤ 8 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਭੜਕਣ ਵਾਲਾ ਗੁੱਸਾ (“ਕ੍ਰੋਧ” ਅਤੇ “ਗੁੱਸਾ”) ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਇਹ ਆਇਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ “ਬਿਪਤਾ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟ” ਮਿਲੇਗਾ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਬਿਪਤਾ” (θλίψις, *ਥਲਿਪਸਿਸ*) ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ “ਦਬਾਅ,” ਇੱਕ ਦਬਾਅ ਜਿਹੜਾ “ਆਤਮਾ ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।”¹⁸ “ਕਸ਼ਟ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ στενοχωρία (*ਸਟੈਨੈਕੋਰੀਆ*) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਇੱਕ ਭੀੜਾ ਥਾਂ।” ਇਹ ਜੁੜਵਾਂ ਸ਼ਬਦ στενός (*ਸਟੈਨੈਸ*, “ਭੀੜਾ”) ਅਤੇ χώρα (*ਕੋਰਾ*, “ਇੱਕ ਥਾਂ”) ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਉਸ ਕਸ਼ਟ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।¹⁹ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਬੁਰਿਆਰ ਲੋਕ ਲੈਕਿਕ ਚਟਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਥਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਣਗੇ।

ਕੀ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕੋਈ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ? ਨਹੀਂ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ “ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਾਨ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਹੜਾ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਨੇ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ: **ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਫੇਰ ਯੂਨਾਨੀ ਉੱਤੇ।** ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਵੇਖੋ 2:17-20), ਪਰ ਖਾਸ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਨਾ ਸਿਰਫ “ਦੰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਨਿੱਕਲਣਗੇ” (2:3), ਉਹ ਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ “ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ” ਹੋਣਗੇ!

ਆਇਤ 10. ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੌਲੁਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਜਿਹੜੇ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ: **ਪਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਭਲਿਆਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮਹਿਮਾ, ਆਦਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।** ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ, “ਸ਼ਾਂਤੀ” (εἰρήνη, *ਈਰੀਨ*) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ—ਆਖ਼ਰੀ ਅਤੇ ਪੂਰਣ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਸੂਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ, **ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਫੇਰ ਯੂਨਾਨੀ ਨੂੰ।**

ਆਇਤ 11. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਜ਼ੂਰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। “ਪੱਖ ਪਾਤ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇੱਕ ਜੁੜਵਾਂ (προσωποληψία, *ਪਰੋਸੋਪੋਲੇਮਸੀਆ*) ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ “ਚਿਹਰਾ” (πρόσωπον, *ਪਰੋਸੋਪੋਨ*) ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ “ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ” (λαμβάνω, *ਲਾਮਬਾਨੋ*) ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਹੈ “ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣਾ” ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ। ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, “ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਖ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ” ਅਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੜੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੜੀ ਨਰਮਾਈ ਨਾਲ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਫਿਰ ਵੀ

ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 10:17; 2 ਇਤਹਾਸ 19:7; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 10:34, 35)।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮੀ ਨਿਆਉਂ (2:12-16)

¹²ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸੇ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾਸ ਭੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੁੰਦਿਆਂ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਹੋਵੇਗਾ। ¹³ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਾਣੇ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਗੇ। ¹⁴ਜਦ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਾ ਹੀਨ ਹਨ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਾ ਹਨ। ¹⁵ਜੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਖਾਲਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਉਹ ਦੀ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਵਿੱਚੀਂ ਦੇਸ਼ੀ ਅਥਵਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ¹⁶ਉਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਸਨ।

ਆਇਤ 12. ਇਹ ਆਇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, **ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸੇ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾਸ ਭੀ ਹੋਣਗੇ।** ਇੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ “ਸ਼ਰਾ” (νόμος, ਨੇਮੋਸ) ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਨੇਮੋਸ ਦੇ ਕਈ ਅਰਥ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। “ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਪਾਪ ਕੀਤੇ” ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ” (NLT) ਨਹੀਂ ਸੀ। ਏਹ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾਸ ਭੀ ਹੋਣਗੇ।”

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਖੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੁੰਦਿਆਂ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਸੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਹੋਵੇਗਾ।**

ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ: “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?” ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਸੀ. ਕੇ. ਬੈਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ

ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।²⁰

ਆਇਤ 13. ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਾਣੇ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਸੱਬਤ ਤੇ ਸਮਾਜ (ਸਭਾ-ਘਰ) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿਖਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 13:15; 15:21)। ਫਿਰ ਵੀ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 1:22-25)।

ਆਇਤ 14. ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿੱਚ ਰਸੂਲ ਨੇ ਪਰਾਈ ਕੋਮ ਦੇ ਜਗਤ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਰੰਗ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ “ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਛੋਟਾਂ” ਸਨ। ਪਰਾਈ ਕੋਮ ਦਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰਾਮਕਾਰੀ (1:24-27) ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਬੁਰਿਆਈ (1:28-32) ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ [ਮੂਸਾ ਦੀ] ਸ਼ਰਾ ਹੀਨ ਹਨ²¹ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ [ਮੂਸਾ ਦੀ] ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਸੂਲ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ; ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ “ਕੰਮ” ਕੀਤੇ। ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ “ਕੰਮ” ਕੀਤੇ—ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਪੰਜਵਾਂ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, “ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰ” (ਕੂਚ 20:12) ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਛੇਵਾਂ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, “ਤੂੰ ਖੂਨ ਨਾ ਕਰ” (ਕੂਚ 20:13) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹੋ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਖੂਨ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਤਵਾਂ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, “ਤੂੰ ਜ਼ਨਾਹ ਨਾ ਕਰ” (ਕੂਚ 20:14) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਨ। ਅੱਠਵਾਂ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, “ਤੂੰ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰ” (ਕੂਚ 20:15) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਜੇਕਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਕੋਲ ਦਸ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਹ ਕੰਮ “ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ” ਕੀਤੇ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ” (φύσει, ਫੁਸੇਈ) ਦਾ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ “ਸੁਭਾਅ ਵੱਲੋਂ”; ਇਹ “ਸੁਭਾਅ” ਲਈ φύσις (ਫੁਸਿਸ) ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ ਤੇ” ਉਹੋ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ (CJB)। ਥੇਅਰਸ ਲੈਕਸੀਕਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੋਮੀਆਂ 2:14 ਵਿੱਚ ਫੁਸੇਈ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਭਾਵਕ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।”²²

1:26, 27 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ “ਸੁਭਾਉ” ਅਤੇ “ਸੁਭਾਵਕ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ “ਸੁਭਾਉ” (ਫੁਸਿਸ) ਲਈ

ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਰਚੀ “ਹੋਈ ਤਰਤੀਬ ਦਾ ਭਾਵ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ “ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ ਤੇ” ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਲਤ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ *ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਸੀ*।

ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੀਆਂ “ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ” ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਤਾਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਾ ਹਨ।** ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ “ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਹੀ ਸ਼ਰਾ ਹਨ,” ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਲਕਿ, ਉਹ ਸਲੀਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 15. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ “ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਾ” ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਏਦਾਂ ਕਿਉਂ ਸੀ: **ਸੋ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਖਾਲਦੀਆਂ ਹਨ।**²³ ਰਸੂਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਗੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਖਾਇਆ ਸੀ ਕਿ “ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੰਮ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

“ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੰਮ” ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਆਇਤ 14 ਵਿੱਚ “ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ” ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ “ਆਪਣੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ” ਸੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ “ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੰਮ” ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਉਹ “ਕੰਮ” ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ। NIV ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ “ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।”

“ਹਿਰਦੇ” (*καρδία*, *ਕਾਰਡੀਆ*) ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਲੰਕਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਏਦਾਂ ਹੀ ਹੈ) ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: “ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ, ਸਨੇਹ, ਇੱਛਾ” ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ “ਬੁੱਧ ਦਾ ਆਧਾਰ।”²⁴ “ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ” (*γραμμάτος*, *ਗਰਾਪਟੋਸ*) ਵੀ ਅਲੰਕਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ—ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, “ਹਾਰ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ।” ਇੱਥੇ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕਲਮ ਨਾਲ ਉੱਕਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।

ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਪੌਲੁਸ ਸ਼ਾਇਦ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਤੁਲਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ: ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰਾ ਬਾਹਰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ (ਪੱਥਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਉੱਤੇ; ਕੂਚ 24:12), ਜਦ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅੰਦਰ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ) ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ “ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ ਤੇ” ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਰਾ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ” ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, (ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕਥਨ ਨੂੰ ਵਰਤੀਏ) ਉਹ “ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਾ” ਬਣ ਗਏ।

ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ “ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੰਮ” ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ “ਹਿਰਦਿਆਂ” ਵਿੱਚ “ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ” ਸੀ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫਿਰ ਆਖਿਆ, **ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਉਹ ਦੀ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।** ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਅੰਤਹਕਰਨ” (συνείδησις, ਸੁਨੇਡੇਸਿਸ) ਇੱਕ ਜੁੜਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ “ਨਾਲ” (σύν, ਸੁਨ) ਪੂਰਵਸਰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਜਾਣਨਾ” (οἶδα, ਓਇਡਾ) ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ “ਕੋਨਸ਼ਅਨਸ” ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਉਹੋ ਅਰਥ ਹੈ: “ਕੋਨ” (“ਨਾਲ”) ਜਮ੍ਹਾਂ “ਸ਼ਅਨਸ” (“ਗਿਆਨ”)। ਭਾਵੇਂ ਯੂਨਾਨੀ ਜਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ “[ਆਪਣੇ ਆਪ] ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ” ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।²⁵ ਇਹ ਇੱਕ “ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਚੇਤਤਾ” ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਚੇਤਤਾ ਹੈ ਕੀ? ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ (ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਵਾਂਗਰ), ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਚੇਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਸੁਨੇਡੇਸਿਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਬਾਓਰਸ ਲੈਕਸੀਕਨ “ਨੈਤਿਕ ਸਚੇਤਤਾ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।²⁶

ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬੋਧ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ “ਸਹੀ” ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ “ਗਲਤ” ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅੰਦਰਲਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ “ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ” ਕਿ ਕੋਈ ਕੰਮ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ: **ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਵਿੱਚੀਂ ਦੇਸ਼ੀ ਅਥਵਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।** ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਆਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ (ਵੇਖੋ 13:5)। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ “ਦੇਸ਼ੀ ਅੰਤਹਕਰਨ ਹੋਣਾ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਆਲ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ (ਵੇਖੋ 9:1)। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਹੋਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।”

ਜਿਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਰਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ—ਹਿਰਦਾ, ਅੰਤਹਕਰਨ ਅਤੇ ਖਿਆਲ—ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਨੂੰ ਹਿਰਦੇ, ਅੰਤਹਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਸਾਡੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਮਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਹਨ। (ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ “ਚੇਤਨਤਾ” ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ)। ਹਿਰਦੇ, ਅੰਤਹਕਰਨ ਅਤੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਉਹ ਉਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਕੰਮ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹਨ।

15 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ: “ਸ਼ਰਾ,” “ਸਾਖੀ ਦੇਣਾ,” “ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ” ਅਤੇ “ਨਿਰਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ।”²⁷ ਇਹ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਰਗਾ ਮਾਰੈਲ ਸੀ। NEB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਇਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ ਦੇਵੇਂ ਪਾਸੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।” ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਹਕਰਨ ਝੱਟ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਜੱਜ, ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਨਿਆਂ—ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਲਾਦ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਲਫਰੇਡ ਟੈਨੀਸਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ,

...ਕਦੇ ਇਵੇਂ ਹੋਇਆ
ਕਿ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੈਨ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ,
ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪ ਹੀ ਨਿਆਈਂ, ਨਿਆਂ ਸਭਾ
ਅਤੇ ਖ਼ੁਦ ਸਲਾਖਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੈਦੀ ਹੋਵੇ।²⁸

ਪੌਲੁਸ ਫੇਰ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੈਤਿਕ ਪਾਪਦੰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੀ. ਐਸ. ਲੂਇਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਉਤਸੁਕ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।”²⁹ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵੀ ਜੀਉਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜੀਉਂਦੇ, ਓਹ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਓਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤ 16. ਇਹ ਆਇਤ ਦੰਡ ਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ 12 ਆਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ ਤੇ 13 ਆਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (KJV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ 2:13-15 ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ NIV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ 2:14, 15 ਬਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।) NASB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ, 16 ਆਇਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 14 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਆਇਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਿਚੋੜ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ **ਉਸ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ।** “ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ” ਵਾਕ ਅਨੇਕਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਵ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। “ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਇੰਜੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 12:48), ਪਰ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਆਇਤ ਛੋਟੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੌਣ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ: “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ . . . ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ।” ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਰਾ ਨਿਆਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 5:22; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:21-23; 25:31-33)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਕੁਰਨੇਲਿਯੂਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ ਜੀਉਂਦਿਆ ਅਤੇ ਮੋਇਆਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 10:42)। ਅਰਿਯੁਪਗੁਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਠਹਿਰਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਭਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 17:31)।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ, ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਨੋਖੇ ਮਨੁੱਖ, ਇੱਕ ਸਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਆਈਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। “ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ਉਹ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਿਆਈਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਦੀ ਸੱਚੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਅਧੀਨ ਮੋਹਨਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।”³⁰

ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਕੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ।” ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ” κρυπτός (ਕਰੁਪਟੋਸ) ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਭੇਤ” ਜਾਂ “ਗੁੱਝੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।” ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਅਣਜਾਣ ਹਨ: ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ (NCV) ਅਤੇ ਮਨੋਰਥ (LB), ਅਣਸੁਣੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਛੁਪੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ (NLT)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਪਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਛਿਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਮਲੂਮ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ” (ਲੂਕਾ 12:2; ਵੇਖੋ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ 12:14)।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ (2:17-24)

¹⁷ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਯਹੂਦੀ ਸਦਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਆਸਰਾ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਦਾ ¹⁸ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਚੰਗਾ ਚੰਗੇਰੀਆ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ¹⁹ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਪਰਤੀਤ ਹੈ ਭਈ ਮੈਂ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਚਾਨਣ ਹਾਂ ²⁰ਅਤੇ ਨਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲਕਾਂ ਦਾ ਉਸਤਾਦ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਅਰ ਸਤ ਦਾ ਸਰੂਪ

ਜੇ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ।²¹ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਦੂਏ ਨੂੰ ਸਿਖਾਲਦਾ ਹੈਂ ਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਲਦਾ? ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰਨੀ ਕੀ ਆਪ ਹੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ²² ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਆਖਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਜ਼ਨਾਹ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕੀ ਆਪ ਹੀ ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੇ ਘਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਕੀ ਆਪੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦਾ ਹੈਂ? ²³ ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਕੀ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਕਰ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ²⁴ ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਦੇਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ। ਰਸੂਲ ਨੇ ਫਿਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਾਇਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਭਰੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ।

2:17-20 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਵਿਅੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

2:21-24 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪਰਕਾਸ਼ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਬਿਤਾਈ ਸੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਸਬੰਬ ਬਣੇ ਸਨ।

ਆਇਤ 17. ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਇਤ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਪਰ (ἐν, ਏਈ) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ “‘ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਰਤੀਆ ਵਾਕ’ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਇੱਕ ਵਿਆਕਰਣਕ ਰਚਨਾ ਜੋ *ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ* ਕਿ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ)।”³¹ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚ, ਏਈ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਕਿਉਂਕਿ” ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ 20 ਆਇਤ ਤੱਕ ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ‘ਯਹੂਦੀ’ ਸਦਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਆਸਰਾ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਦਾ” ਆਦਿ। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ NASB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ 17 ਤੋਂ 21 ਆਇਤਾਂ ਇੱਕੋ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਇੱਕ ਲਾਭ ਜੋ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਸਾ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੂੰ “ਯਹੂਦੀ” ਸਦਾਉਂਦਾ ਹੈ। “ਯਹੂਦੀ” ਉਪਾਧੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 2 ਰਾਜਿਆਂ 16:6 ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦਾਹ

ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਅਜ਼ਰਾ 5:1; ਨਹਮਯਾਹ 13:23), ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਸਨ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ, “ਯਹੂਦੀ” ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਲਈ ਪਸੰਦੀਦਾ ਉਪਾਧੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1:16; 2:9, 10, 17, 28, 29; 3:1, 9, 29; 9:24; 10:12)। ਓਹ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਇਹ ਨਾਮ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਦੂਜਾ ਲਾਭ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, [ਤੂੰ] ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਆਸਰਾ ਰੱਖਦਾ। ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, “ਸ਼ਰਾ” ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਉਪਪਦ (“the”) ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਨੇਮੋਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਚੇਵਾਚਕ ਉਪਪਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਸ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। NASB ਬਾਈਬਲ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ “Law” ਵਿੱਚ “L” ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੱਚ ਤੇ ਵੱਡਾ ਘਮੰਡ ਸੀ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਖਾਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸ਼ਰਾ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਓਹ ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਸਰਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਉੱਤੇ ਆਸਰਾ ਰੱਖਦੇ” (ἐπιναπαύω, ਏਪਾਨਾਪਾਓ) ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ” (ἀναπαύω, ਆਨਾਪਾਓ) “ਉੱਤੇ” (ἐπὶ, ਏਪੀ)। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾ “ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ” ਸਨ—ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੇ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਲਾਭ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜਿਓਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੇਕਾ ਰਿਸ਼ਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, [ਤੂੰ] ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਦਾ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਘਮੰਡ” (καυχᾶσθαι, ਕੋਚਾਓਮਾਓ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਮਾਣ” ਵਿੱਚ “ਖੁਸ਼ [ਜਾਂ ਅਨੰਦ] ਹੋਣਾ”³² (ਵੇਖੋ 5:11)। ਖੁਦ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਮਾਣ ਕਰਨਾ, ਸੱਚੀ ਅਰਾਧਨਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 9:23, 24)। ਫਿਰ ਵੀ, 2:17 ਵਾਲਾ ਮਾਣ ਜਾਂ ਘਮੰਡ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਆਤਮ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਦਾ “ਘਮੰਡ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ।”³³ NIV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਤੂੰ . . . ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ੋਖੀ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।”

ਆਇਤ 18. ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਨਿਰੀ ਸ਼ਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਓਹ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, [ਤੂੰ] ਉਹ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ . . . , ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈ ਕੇ। ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ “ਇੱਛਿਆ” ਹੈ, ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਹੈ। “ਸਿੱਖਿਆ ਲੈ ਕੇ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ

κατηχέω (ਕਾਟੇਕਿਉ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ “ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ” ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮੌਖਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ³⁴ ਕਿਉਂਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਵਚਨ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਨਕਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਿਆ ਸੀ (ਗੁਡਸਪੀਡ)।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ **ਚੰਗ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨ** ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਇਹ ਵਾਕ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਦੁਅਰਥੀ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਪਸੰਦ ਕਰਨਾ” (δοκιμάζω, ਡੋਕੀਮਾਜੋ) ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਰਖਣਾ” ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਅਰਥ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।³⁵ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਚੰਗ ਚੰਗੇਰੀਆਂ” (διαφέρω, ਡਾਇਫੇਰੇ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ”, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ।³⁶ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਵਾਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ—ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਫਰਕ ਪਤਾ ਹੋਣਾ (NEB)। ਇਹ ਚੰਗੇ, ਬੇਹਤਰ, ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ (NRSV) ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਨਾ ਜੋ ਬੇਹਤਰ ਹੈ (NIV)।³⁷ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਭਾਵੇਂ ਨੇ ਕੁਝ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਿਖ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 19, 20. ਆਪਣੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ **ਪਰਤੀਤ ਵਾਲੇ** ਸਨ। “ਪਰਤੀਤ” ਸ਼ਬਦ ਮੂਲ ਸ਼ਬਦ περιθω (ਪੇਥੇ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਮਨਾਉਣਾ”। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਉਹ ਹਰੇਕ ਯੋਗਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜ ਸੀ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ **ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਅਨੁਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ** ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿੱਚ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ “ਅਨੁਰੇ ਹੋ ਗਏ” ਸਨ (1:21)। 2:19 ਵਿੱਚ ਨਾਂਵ “ਅਨੁਰੇ” (σκότος, ਸਕੋਟੋਸ) 1:21 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਆ “ਅਨੁਰੇ ਹੋ ਗਏ” (σκοτίζω, ਸਕੋਟੀਜੋ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਯਸਾਯਾਹ ਨਬੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, “ਮੈਂ . . . ਤੈਨੂੰ ਪਰਜਾ ਲਈ ਨੇਮ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਜੋਤ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗਾ, ਭਈ ਤੂੰ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ, ਭੇਰਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਧੂਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੈਦ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਨੁਰੇ ਬੈਠਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢੇ” (ਯਸਾਯਾਹ 42:6, 7; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਸਨ, ਮੱਤੀ 23:15 ਵਿੱਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਪਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਅੰਨ੍ਹੇ ਆਗੂਆਂ” (ਮੱਤੀ 23:16, 24) ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੰਡਣਾ ਕੀਤੀ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲਕਾਂ ਦਾ ਉਸਤਾਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। 2:20 ਵਿੱਚ “ਨਦਾਨ” (ἄφρων, ਐਫਰੋਨ) ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ 1:21, 22 ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਨਿਕੰਮੇ” ਅਤੇ “ਮੂਰਖ” ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕੋ ਹੈ। “ਬਾਲਕਾਂ” (ἄγριος, ਨੇਪੀਓਸ) ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ “ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ”, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਬਾਲਕਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ KJV; NIV; RSV)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਨੇਪੀਓਸ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਆਏ ਸਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:1; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:13)। ਰੋਮੀਆਂ 2:20 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਆਏ ਸਨ। ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ, ਚਾਨਣ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਸਮਝਦੇ ਸਨ—ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ, ਜਿਹੜੇ ਅਨੁੱਚੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਨਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਿਆਨ ਅਰ ਸਤ ਦਾ ਸਰੂਪ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਸੀ। “ਸਰੂਪ” (μῆροφωσις, ਮੋਰਫੋਸਿਸ) ਸ਼ਬਦ μορφή (ਮੋਰਫੇ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ “ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸੁਭਾਅ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।³⁸ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਗਿਆਨ ਅਰ ਸੱਚ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਸੀ।

19 ਅਤੇ 20 ਆਇਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਗਲਤ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਏਹ ਆਇਤਾਂ ਆਤਮਿਕ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਵਰਣਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੀ. ਈ. ਬੀ ਕਰੈਨਫੀਲਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਰੱਬੀ ਕੰਮ ਉਹ ਸਭ ਬਣਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੌਲੁਸ ਨੇ 19-20 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।”³⁹

ਆਇਤਾਂ 21, 22. ਅਧਿਆਇ 2 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ ਝਟਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ (ਆਇਤ 17 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਹਿਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫੇਰ, ਪੌਲੁਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਿਆਣਕ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੰਬਾ ਵਾਕ ਜਿਹੜਾ 17 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਦੂਏ ਨੂੰ ਸਿਖਾਲਦਾ ਹੈਂ ਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਲਦਾ? ਫਿਲਿਪਸ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਕੀ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈਂ?”

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਖੁੰਬ ਠੱਪਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ, ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ: ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ, ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੁਰਿਆਈ।

ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਉਲਟ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ।

ਬੁਰਿਆਈ। ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰਨੀ ਕੀ ਆਪ ਹੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ” (κλέπτω, ਕਲੇਪਟੋ) ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ “ਕਲੇਪਟੋਮੇਨੀਆਕ” ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਲੇਪਟੋ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ (ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਵਾਂਗ) ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਚੁੱਪਚਾਪ, ਇਕਾਂਤ, ਸਹਿਜੇ ਜਿਹੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੱਠਵਾਂ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਤੂੰ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰ” (ਕੁਚ 20:15)। ਫਿਰ ਵੀ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਲਏ ਜੋ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਨੂੰ “ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਖੋਰ” ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 11:17)। ਫ਼ਰੀਸੀ “ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਭਰੇ” ਹੋਏ ਸਨ (ਮੱਤੀ 23:25); ਉਹ “ਵਿਧਵਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੱਟ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ” (ਮਰਕੁਸ 12:40)। ਜਵਾਨ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ “ਲੁੱਟਿਆ” ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 7:9-13)।

ਜਨਾਹਕਾਰੀ। ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਆਖਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਜਨਾਹ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕੀ ਆਪ ਹੀ ਜਨਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ? CEV ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ “ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋ?” ਸਤਵਾਂ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ “ਤੂੰ ਜਨਾਹ ਨਾ ਕਰ” (ਕੁਚ 20:14)। ਸੰਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 5:7, 8)। ਜੇ. ਡਬਲਿਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇਅ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁੰਡਲੀ ਨੇ ਕੁਝ ਨਾਮੀਂ ਰੱਬੀਆਂ ਤੇ ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ।⁴⁰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਛਲ ਜਾਂ ਕਪਟ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਗਈ ਔਰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 7:53—8:11)। ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ “ਕਿ ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਆਦਮੀ ਕਿੱਥੇ ਸੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?”

ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ। ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਕੀ ਆਪਣੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਬੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘਿਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਨਾਲ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਕੇ ਬਾਬਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਰਤੇ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਰੋਮੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਪਰ ਪੈਲੁਸ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਆਪੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦਾ ਹੈ?”

“ਕੀ ਆਪੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦਾ ਹੈ?” ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇੱਕ ਯੂਨਾਨੀ ਕ੍ਰਿਆ (ἱεροσυλῆω, ਹੇਰੋਸੁਲਿਓ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ “ਮੰਦਰ” (ἱερόν, ਹੇਰੋਨ) ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ “ਲੁੱਟਦਾ” (σὺλάω, ਸੁਲਾਓ) ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਹੇਰੋਨ

ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਵਿੱਤਰ [ਥਾਂ]” ਜਾਂ “ਪਵਿੱਤਰ [ਚੀਜ਼],” ਇਸ ਲਈ ਹੇਰੋਸੁਲੇਸ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ “ਲੁੱਟਣ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ (“ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਦਾ ਅਪਵਿੱਤਰੀਕਰਣ ਕਰਕੇ”; ਵੇਖੋ KJV) ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਸਵਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦਾ ਹੈ” ਵਾਕ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹੋ ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਓਹ ਘਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੈਲੂਸ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, “ਤੁਸੀਂ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਓਪਰੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ [ਪੂਜਾ ਅਤੇ] ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋ।”⁴¹

ਦੂਜੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੰਦਰ” ਸ਼ਾਇਦ ਓਪਰੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਸਨ (ਫ਼ਿਲਿਪਸ; NLT), ਪਰ ਓਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਲੁੱਟਿਆ” ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਓਪਰੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਨ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮੌਕੇ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਬਾਰੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 19:37), ਇਹ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹੁਣੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਮਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਓਹ ਘਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਯਹੂਦੀ ਲਿਖਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਝ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਪੂਜਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ।⁴² ਏਹ ਸਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਸ ਆਮ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਲਈ ਵੀ ਸੀਮਤ ਸਨ ਜੋ ਪੈਲੂਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ [ਣਾ]” ਯਹੂਸਲਮ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਜਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਕੇ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ” ਸਨ (ਮਲਾਕੀ 3:8)। ਜੇਸੇਫ਼ਸ ਨੇ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਚਾਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਬਣੇ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਰੇਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਬੈਂਗਣੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਗਬਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯਹੂਸਲਮ ਮੰਦਰ ਲਈ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ।⁴³ AB ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ 2:22 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇਵੇਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ, “[ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪਵਿੱਤਰ

ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੇ ਹੋ]?”

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਇਸ ਵਾਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਪਵਿੱਤਰ [ਪੁਰਖ] ਤੋਂ ਉਹ ਖੋਹ ਲੈਣਾ” ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਰਿਚਰਡ ਏ ਬੇਟਲੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪੈਲੁਸ ਆਦਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ:

[ਪੈਲੁਸ] ਉਸ ਯਹੂਦੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਉਹ ਅਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਆਦਰ ਜਿਹੜਾ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਦਾ ਹੈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੇ]ਅਤੇ ਦੂਜੇ[ਹੁਕਮ]ਹੁਕਮਾਂ[ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤੋੜੇਗਾ [ਕੂਚ 20:3, 4]। ਇੰਜ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ ਹਨ।⁴⁴

ਚਾਰਲਸ ਹੌਜ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ:

“ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ” ਸ਼ਾਇਦ . . . ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਦਰ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਇਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਤੁਸੀਂ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਤੋਂ]ਬਚ ਕੇ[ਪਰਮੇਸੁਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਡਾ ਆਦਰ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋ।”⁴⁵

ਅਸੀਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਪੈਲੁਸ ਦਾ ਇਸ ਖਾਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਚੋਭ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ: ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਬੇਅਸੂਲੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਸਨ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਆਇਤ 23. ਇਸ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪੈਲੁਸ ਕੋਲ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਉਹ ਸਵਾਲ ਜਿਹੜਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਬੇਅਸੂਲੇਪਣ ਅਤੇ ਭਿਆਣਕ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ: **ਤੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਕੀ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਕਰ ਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈਂ?** ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਘਮੰਡ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ) ਨੂੰ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ” ਗਈਆਂ ਸਨ (3:2)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ “ਕੋਮ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਖਾਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ।”⁴⁶ ਫਿਰ ਵੀ, ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਘਮੰਡ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਮਿੰਟ ਇਸ ਨੂੰ ਤੇੜ ਦਿੰਦੇ ਸਨ!

ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬੋਝ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ, ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 12:48; ਯਾਕੂਬ 3:1)। ਆਮੇਸ ਨਬੀ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, “ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਤਾ, ਏਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਲਿਆਵਾਂਗਾ” (ਆਮੇਸ 3:2; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਬੇਅਸੂਲੇਪਣ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ; ਇਸ ਨੇ ਵਿਪਰੀਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਕਰ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?” ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਹੈ: “ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋ।” ਇਹ ਗੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਸੱਚ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ “ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਤੋਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”⁴⁷ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤ 24. ਬਤੌਰ ਸਬੂਤ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਜਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ “ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।” ਇਹ ਬੰਦ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਯਸਾਯਾਹ 52:5 ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਅਨੁਵਾਦ (ਸੈਪਟੂਏਜਿੰਟ, ਜਾਂ LXX) ਹੈ।⁴⁸ ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਠੱਠਾ ਉਡਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਸੀ। ਸਚਾਈ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੋਈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬਦਚਲਣੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ, ਜਦ ਕਿ ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ;⁴⁹ ਪਰ ਦੇਵਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿੰਦਿਆ ਹੀ ਸੀ। ਸੈਨਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨੈਤਿਕ ਔਗੁਣ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲਈ ਬਦਨਾਮੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।⁵⁰ ਮੇਜ਼ਜ਼ ਈ. ਲਾਰਡ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ . . . ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲਚਲਨ ਤੋਂ ਪਰਖਦੀਆਂ ਸਨ। ਚੰਗਾ ਮਨੁੱਖ, ਚੰਗਾ ਦੇਵਤਾ; ਬੁਰਾ ਮਨੁੱਖ, ਬੁਰਾ ਦੇਵਤਾ। . . .”⁵¹

ਯੁਗਾਂ ਤੋਂ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰੇ ਵੈਰੀ ਬੇਰਹਿਮ ਗੈਰ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਰਪਣਗੀਣ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਨ। ਰੁਡਯਾਰਡ ਕਿਪਲਿੰਗ ਨੇ ਤਿੱਖੇ ਕਵਿਆਤਮਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: “ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਚੇਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਜਖ਼ਮ ਦੇਵੇਗਾ।”⁵² ਜਦੋਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ, ਜ਼ਨਾਹਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਹੋ ਪਾਪ ਕੀਤੇ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹਾਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੋਈ ਸੀ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਮੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਓਹ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਓਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਾਪੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਦਿਲ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੁੰਨਤ (2:25-29)

²⁵ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਤਾਂ ਲਾਭ ਹੈ ਜੇ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ ਤੁਰੇਂ ਪਰ ਜੇ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਸੁੰਨਤ ਅਸੁੰਨਤ ਹੋ ਗਈ। ²⁶ਉਪਰੰਤ ਜੇ ਅਸੁੰਨਤੀ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਸੁੰਨਤ ਨਾ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ? ²⁷ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ ਅਸੁੰਨਤੀ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੁੰਦੇ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ? ²⁸ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਉਹ ਸੁੰਨਤ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮਾਸ ਦੀ ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ ਹੈ। ²⁹ਸਗੋਂ ਯਹੂਦੀ ਉਹੋ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਉਹੋ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮਨ ਦੀ ਹੋਵੇ ਅਰਥਾਤ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਹ ਦੀ ਸੇਭਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਹੂਦੀਪਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਦੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3:1, 2)। ਰੋਮੀਆਂ 2:17-24 ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰਾ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ “ਸ਼ਰਾ ਉੱਤੇ” ਆਸਰਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ (2:17)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ” ਸੀ (2:18)। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ “ਗਿਆਨ ਅਰ ਸਤ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ” (2:20)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ “ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ” ਘਮੰਡ ਕਰਦੇ ਸਨ (2:23)।

ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਯਹੂਦੀਪਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਸੁੰਨਤ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਬਚੇ 2 ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ।

ਆਇਤ 25. 2:25-29 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਰੱਬੀਆਂ ਨੇ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਦੇ ਨਿਰਾ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਉਣ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ **ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਤਾਂ ਲਾਭ ਹੈ**। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਤਮਿਕ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 3:1, 2)। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਬਣਨ ਲਈ ਸੁੰਨਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਸੀ।

“ਸੁੰਨਤ” ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ (περιτομή, ਪੇਰੀਟੋਮ) ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕ੍ਰਿਆ “ਕੱਟਣਾ” (τέμνω, ਟੇਮਨੋ) ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੂਰਵਸਰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ” (περί, ਪੇਰੀ)। ਇਸ ਦਾ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ “ਗੋਲ ਕੱਟਣਾ”⁵³ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ “ਸਰਕਮਸਿਸ਼ਨ” ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹੀ ਹੈ (ਸਰਕਮ [“ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ”] ਨਾਲੇ ਸਾਇਜ਼ [“ਕੱਟਣਾ”])। ਯੂਨਾਨੀ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਖੱਲੜੀ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਚੀਰ ਫਾੜ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 17:11; ਰੂਚ 4:25)।

ਯਹੂਦੀ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨੇਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕੇ:

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਤੂੰ ਅਰ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇਰੀ ਅੰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤਾਈਂ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਨੇਮ ਮੇਰੇ ਅਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅਰ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇਰੀ ਅੰਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨਰ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਦਨ ਦੀ ਖੱਲੜੀ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਓ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਅਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਅੱਠਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਰ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਪੀੜ੍ਹੀਓਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ . . .” (ਉਤਪਤ 17:9-12)।

ਸੁੰਨਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਵਿਚਕਾਰ “ਨੇਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ” ਸੀ। ਰੋਮੀਆਂ 4:11 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਬਾਰੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ: “ਅਤੇ ਉਹ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਪਾਈ ਭਈ ਇਹ ਉਹ ਧਰਮ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜਾ . . . ਉਹ ਦੀ ਨਿਰਚਾ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ” (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਇਸਰਾਏਲ ਵਿੱਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁੰਨਤ ਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਡਾਕਟਰੀ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਨਵਜਾਤ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ, ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਦਰ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਬਣ ਗਈ।⁵⁴ ਸੁੰਨਤ “ਇੱਕ ਚੀਰ ਫਾੜ ਵਾਲੀ ਵਿਧੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ [ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਵਿਅਕਤੀ] ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।” ਇਹ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ” (2:25; MSG; Phillips)। ਯਹੂਦੀ ਬੜੇ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ “ਸੁੰਨਤੀ” ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ “ਅਸੁੰਨਤੀ” ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 3:30)।

ਯਹੂਦੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਹਾਵਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। “ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਹੈ”⁵⁵; “ਸੁੰਨਤ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਨਰਕ ਤੋਂ ਬਚਾਵੇਗੀ”⁵⁶; “ਸੁੰਨਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਨਰਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖੇਗਾ।”⁵⁷ ਏਹ ਲੜੀਫੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਵਿਅਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਓਹ ਐਵੇਂ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਉਣਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਤਾਂ ਲਾਭ ਹੈ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ: ਜੇ ਤੂੰ ਸਰਾ ਉੱਤੇ ਤੁਰੇਂ। ਸੁੰਨਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 5:3)। ਪਰ ਬੜੇ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਸੁੰਨਤ ਨੂੰ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਸੀ।

ਜੇ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ “ਸਰਾ ਉੱਤੇ ਤੁਰਨ” ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ

ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਜੇ ਤੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਸੁੰਨਤ ਅਸੁੰਨਤ ਹੋ ਗਈ। ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ: “ਅਸੁੰਨਤੀ” ਬਣਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ! ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੌਲੁਸ ਚੀਰ ਫਾੜ ਦੀ ਉਲਟੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਬਲਕਿ, ਉਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਯਹੂਦੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ, ਓਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨੇਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਿਆ (ਵੇਖੋ NIV)।

ਇਹ ਘਿਰਣਾਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਕਈ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਦੇ ਵਿਆਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੀਚ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਰਾਰ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਨੇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 26. ਜੇਕਰ “ਸੁੰਨਤੀ” “ਅਸੁੰਨਤੀ” ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ “ਅਸੁੰਨਤੀ” ਨੂੰ “ਸੁੰਨਤੀ” ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਉਪਰੰਤ ਜੇ ਅਸੁੰਨਤੀ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਸੁੰਨਤ ਨਾ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ?

“ਅਸੁੰਨਤੀ” ਦਾ “ਸੁੰਨਤ” ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ KJV)। ਅਸੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 25 ਆਇਤ ਵਿੱਚ “ਸੁੰਨਤ” ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਸਰਗ (α, α) ਜੋੜ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ “ਅਸੁੰਨਤ” ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ (ἀκροβυστία, ਏਕਰੋਬਸਟੀਆ) ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਖੱਲੜੀ [ਹੋਣਾ]”⁵⁸

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਅਸੁੰਨਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ “ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ” ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਨੁਵਾਦਤ ਕਿਰਿਆ “ਪਾਲਨਾ ਕਰਨਾ” (φύλασσω, ਫੁਲਾਸੋ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਬਚਾਉਣਾ,” “ਬਚਾਅ ਕਰਕੇ . . . ਸੰਭਾਲਣਾ”⁵⁹ ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਹੋਣ ਤੋਂ “ਬਚਾਉਣਾ,” ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ⁶⁰ “ਬਿਧੀਆਂ” ਸ਼ਬਦ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ δικάϊωμα (ਡਿਕਾਈਓਮਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। KJV ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਦਾ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਕਰਕੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ; NKJV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਧੀਆਂ” ਹੈ।

ਕੁਝ ਆਇਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ “ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ” (2:14)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਬੋਧ ਸੀ ਅਤੇ ਓਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸੁੰਨਤ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: “ਉਪਰੰਤ ਜੇ ਅਸੁੰਨਤੀ ਲੋਕ [ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ] ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ [ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ] ਤਾਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਸੁੰਨਤ ਨਾ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ?” “ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *λογίζομαι* (ਲੋਗੀਜ਼ੋਮਾਇ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ” ਜਾਂ “ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ”⁶¹ NCV ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, “ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਜੇਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ. ਸਟੈਟ ਨੇ ਦੋ ਸਰਲ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਲੁਸ ਦੇ ਦੇਹਰੇ ਦਾਅਵੇ ਦਿੱਤੇ:⁶²

ਸੁੰਨਤ - ਆਗਿਆਕਾਰੀ = ਅਸੁੰਨਤ

ਅਸੁੰਨਤ + ਆਗਿਆਕਾਰੀ = ਸੁੰਨਤ

ਏਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਝਟਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ! ਫਿਰ ਵੀ, ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਹਾਲੇ ਹਲਚਲ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ।

ਆਇਤ 27. ਇਹ ਆਇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ ਅਸੁੰਨਤੀ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ। . . . “ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ” ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ (*ἐκ φύσεως*, ਏਕ ਫੁਸੀਓਸ) ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ “ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ” ਕਹਿ ਕੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਅਸੁੰਨਤੀ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ “ਸੁਭਾਵਕ” ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਨ—ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਪਾਲਨਾ” 21 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਪਾਲਨਾ” ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ *τέλειω* (ਟੇਲੇਈਓ) ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ *τέλος* (ਟੇਲੋਸ, “ਅੰਤ”) ਦਾ ਸਮਜਾਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਇਰਾਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤ ਕਰਨਾ”⁶³ KJV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ” ਹੈ। ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ [ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ] ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਦਗੀ ਗੁਜਾਰ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ, ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੁੰਦੇ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ? “ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਕਲੇਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*γράμμα*, ਗਰਾਮਾ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ”⁶⁴ NIV, RSV ਅਤੇ NKJV ਵਿੱਚ “ਲਿਖਤੀ ਨੇਮਾਵਲੀ” ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ਮੂਸਾ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਆਈਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 2:1, 3), ਪਰ ਪੈਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ “ਨਿਆਉ” (*κρίνω*,

ਕਰੀਨੇ) ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ! “ਨਿਆਉਂ . . . ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਅਸਿੱਧੇ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ”⁶⁵—ਸਗੋਂ ਜਿਵੇਂ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਨਿਆਉਂ” ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12:41)।

ਆਇਤ 28. ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮੂਲ ਬਿਆਨ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ “ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ” ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਸਮਝਣਗੇ। ਇਹ ਆਇਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, **ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ ਹੈ।** ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਨੁਵਾਦ “ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ” (ਵੇਖੋ RSV; AB; TEV; LB; CEV; CJB) ਜਾਂ “ਸੱਚਾ ਯਹੂਦੀ” (ਵੇਖੋ NEB; NCV; Phillips) ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। “ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ (ἐν τῷ φανερόν, ਏਨ ਟੇਇ ਫਨੇਰੋਇ) ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ,” ਉਹ ਜੋ ਵੇਖਿਆ ਦਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। AB ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ “ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ,” ਜਦ ਕਿ ਮੈਕੋਰਡ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ “ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ” ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਖਾਵਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਸਨ।

ਨਾ ਉਹ ਸੁੰਨਤ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮਾਸ ਦੀ ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ ਹੈ। “ਵਿਖਾਵੇ” ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ “ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ” ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ। “ਮਾਸ ਦੀ ਵਿਖਾਵੇ ਮਾਤਰ” ਦੀ ਬਜਾਇ, NIV ਵਿੱਚ “ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ” ਹੈ।

ਆਇਤ 29. ਜੇਕਰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਖਾਵੇ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੀ ਸੀ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਸਗੋਂ ਯਹੂਦੀ ਉਹੋ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋਵੇ।** “ਅੰਦਰੋਂ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ (ἐν τῷ κρυπτῷ, ਏਨ ਟੇਇ ਕਰੁਪਟੇ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਗੁਪਤ ਵਿੱਚ” ਜਿਹੜਾ ਵੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।⁶⁶ ਮੈਕੋਰਡ ਵਿੱਚ “ਅਣਡਿੱਠ” ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ **ਸੁੰਨਤ ਉਹੋ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮਨ ਦੀ ਹੋਵੇ।** ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ “ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ” ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 26:41; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:6; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 9:25, 26; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 44:7, 9)। ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, “ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲੜੀਆਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਓ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਹਾਠੇ ਨਾ ਬਣੋ” (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 10:16)। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ: “ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਓ, ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਖੱਲੜੀ ਲਗਾਓ, ਹੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖੇ ਅਤੇ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਵਾਸਿਓ! ਮਤੇ ਮੇਰਾ ਗੁੱਸਾ ਅੱਗ ਵਾਂਗੂ ਭੜਕ ਉਠੇ, ਉਹ ਬਲ ਉਠੇ ਅਤੇ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਦੇ ਕਾਰਨ” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 4:4)।

ਸਰੀਰਕ ਸੁੰਨਤ ਖੱਲੜੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ “ਆਲੇ-ਦੁਆਲਿਓਂ ਕੱਟਣਾ” ਸੀ। ਆਤਮਿਕ ਸੁੰਨਤ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਸੀ, “ਕੱਟ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ”—ਬੁਰਿਆਈ ਅਤੇ ਵਿਚਰੇਹ ਨੂੰ, ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਰੀਰਕ ਸੁੰਨਤ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰਕ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿੱਚ

“ਆਤਮਿਕ ਓਪਰੇਸ਼ਨ” ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਦਿਲ ਦੀ ਇਹ ਸੁੰਨਤ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। 27 ਆਇਤ ਵਿੱਚ, “ਲਿਖਤ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਲਿਖਤ” ਹੈ। NIV ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ “ਲਿਖਿਤ ਨੇਮਾਵਲੀ।” ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

“ਲਿਖਤ” ਦੀ ਤੁਲਨਾ “ਆਤਮਾ” (πνεῦμα, ਨਿਉਮਾ) ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਅਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ “spirit” ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰ “S” ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਅੱਖਰ “s” ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਉਲਝਣ ਦੀ ਮਿਸਾਲ KJV ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੇਧੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: KJV ਵਿੱਚ “spirit” ਹੈ, ਜਦ ਕਿ NKJV ਵਿੱਚ “Spirit”।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਅੱਖਰ “s” ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ RSV ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਅਸਲੀ ਸੁੰਨਤ ਦਿਲ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਆਤਮਿਕ ਨਾ ਕਿ ਸ਼ਾਬਦਿਕ [ਇਹ ਖੱਲੜੀ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ]” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰ “S” ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੌਲੁਸ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਕਾਰਜ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਜ। (ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਲਈ, “ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ।” ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰੱਬੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ।⁶⁷) ਯੂਜੀਨ ਪੀਟਰਸਨ ਨੇ ਇਹ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: “ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਇੱਕ ਛੂਰੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ” (MSG)।

ਲੀਓਨ ਮੈਰਿਸ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ “spirit” ਨੂੰ ਵੱਡੇ “S” ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਛੋਟੇ “s” “ਨਾਲ, ਦੋਵਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।⁶⁸ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਦਿਲ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਅਰਥ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ, ਜਿਹ ਦੀ ਸੋਭਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸੋਭਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸੋਭਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ: ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ (ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 16:7)। ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ “ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ” ਜੀਉਂਦੇ

ਹਨ (2:29; Phillips)।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ 29 ਆਇਤ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਹੈ। “ਯਹੂਦੀ” ਨਾਮ “ਯਹੂਦਾਹ” ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ “ਸੋਭਾ” ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 29:35; 49:8)। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ “ਯਹੂਦੀ” ਨੂੰ “ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ” ਵਜੋਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ “ਸੋਭਾ ਵਾਲੇ” ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੋਭਾ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ (2:1-11)

ਰੋਮੀਆਂ 2 ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਆਇਤਾਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ (2:1-3) ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨ ਵਾਲਿਆਂ (2:4, 5) ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ “ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ” (2:6), “ਹਰੇਕ ਜਾਨ” (2:9), “ਹਰੇਕ” (2:10), ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੋਵਾਂ (2:10, 11) ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇਗਾ, “ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਉਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ” (ਮੱਤੀ 25:32; ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਮੁਰਦੇ, ਕੀ ਵੱਡੇ ਕੀ ਛੋਟੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖਲੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ “ਨਿਆਉਂ . . . ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ” ਹੋਵੇਗਾ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 20:12, 13; ਵੇਖੋ RSV)।

ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਗੀਤ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹਨ, “ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ” ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ;

ਜਦੋਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਦਿਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ?

ਆਖਰੀ ਟੱਪੇ ਵਿੱਚ ਏਹ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ਬਦ ਹਨ:

ਇੱਕ ਦੁੱਖ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਇੱਕ ਦੁੱਖ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਦੁੱਖ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ;

ਜਦੋਂ ਪਾਪੀ ਉਸ ਦੀ ਦੰਡ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਸੁਣੇਗਾ,

“ਚਲਾ ਜਾਹ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ,”
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ? ⁶⁹

ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਕਦੋਂ ਆਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 24:36)। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਕੱਲ੍ਹ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇੜੇ ਹੈ!

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, “. . . ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਰਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਨਿਆਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:27)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਥੈਨੇ ਦੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ “ਇੱਕ ਦਿਨ ਠਹਿਰਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 17:31)। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਅਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣਾ ਹੈ” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10)। ਇਤਹਾਸ ਬੜੀ ਬੇਰਿਹਮੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ?

ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗਾ ਵਿਅਕਤੀ (2:1-3)

ਪੌਲੁਸ ਯਹੂਦੀ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ: “ਅਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਿਆਨਕ ਪਾਪੀਆਂ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ! ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ! ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਹਾਂ!” ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਸੂਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ “ਚੰਗੇ ਲੋਕ” ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਵਿਦਰੋਹ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ ਦਾ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ . . . ਗੁਆਚੇਪਣ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਨੈਤਿਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਦਰੋਹ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬੇਦਾਗ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਹਨੇਰਾ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨ ਸ਼ਹਿ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ [ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 23:25-28]. ⁷⁰

ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ! “ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ!”

NLT ਬਾਈਬਲ ਅਧਿਆਇ 2 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਸੋਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: “ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ, ‘ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ!’ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨੇ ਹੀ ਬੁਰੇ ਹੋ!”

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ (2:1)

ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ! ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦ੍ਰਿੜ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:8, ਯਾਕੂਬ 1:17), ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਦ੍ਰਿੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ” ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:16, 17; 6:19), ਜਦ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ⁷¹ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਲਸਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਤਲਾਂ ਵਜੋਂ, ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਟਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ (ਵੇਖੋ 13:1-5)। ਕੁਝ ਲੋਕ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚੋਂ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੇ (ਵੇਖੋ 13:6, 7)। ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।⁷² ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 7:3-5; 23:24)!

ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਖ਼ੁਦ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ “ਕਾਬਲੀਅਤ” ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਸਨ, ਆਤਮ-ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਭਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪੀਪਣ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਲੀਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਦੰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਾਂਗੇ? (2:3)

ਰੋਮੀਆਂ 2:3 ਆਇਤ ਦਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੈ: “ਭਲਾ ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈਂ ਭਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਦੰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲੋਂਗਾ?” ਕਈ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨੁੱਖੀ ਦੰਡ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਜਾਂ ਉਹ ਫੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਜੇ ਉਹ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਮਹਿੰਗਾ ਵਕੀਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਰਕੀਬ ਲਾ ਕੇ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਬੀ ਨਿਆਉਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਪ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:13) ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਪੀ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਦਿਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:12)। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿੱਚ “ਕਮੀਆਂ” ਨਹੀਂ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 18:30) ਅਤੇ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਦੀਪਕ ਕੈਦ ਅਰਥਾਤ ਨਰਕ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 9:44; ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 16:26)।

ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ: ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ

ਮਨੁੱਖ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਥੇ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਨਿਆਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ!

ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀ (2:4)

ਉਸ ਫਾਹੀ ਵਿੱਚ ਫਸਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਆਮਦਨ ਦਾ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ . . . ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤੀਸੂਚਕ ਮਜ਼ਾਕ ਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ . . . ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦੇਣ ਲਈ ਘੁਸਰ ਮੁਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ . . . ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਏਹ ਸਭ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੇ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਕੋਈ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਦੀ। ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਅਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ “ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਚ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ” ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾ ਸਮਝੀਏ। ਜੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਾਹ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਨੂੰ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2 ਪਤਰਸ 3:9)। ਆਓ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਨਾ ਜਾਣੀਏ (ਰੋਮੀ. 2:4; KJV)। ਬਲਕਿ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋਈਏ!

“ਕ੍ਰੋਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ” (2:5)

ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਕਸਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: “ਮੁਸਕਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਣਾ।” ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਦਿਨ ਲਈ ਕ੍ਰੋਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮੁਸਕਲ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਡਰੱਮ ਭਰ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਮਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਬੇਵਕੂਫੀ ਭਰਿਆ ਵੀ ਸੀ!

ਸਾਡੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਉਂ? (2:6-11)

ਸਟੇਟ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਪਵਿੱਤਰ ਵਚਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਸਾਡੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ:

. . . ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਦਿਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। . . .

ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜਨਤਕ ਮੌਕਾ, ਜਿਸ ਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਿਹੜਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਹੈ ਸਾਡੇ ਕੰਮ, ਜਿਹੜੇ ਅਸੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।⁷³

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸਟੈਟ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਏ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਈਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਨਿਆਉਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਮੇਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਹਰੇਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ; ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ (2:6-8)

ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 6 ਤੋਂ 8 ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਈਏ, ਤਾਂ ਨਿਰਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵਿਵਾਦਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਨਿਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ” ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਬੰਦ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕੁਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੜੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ (ਸਗੋਂ ਦਰਦ ਭਰੇ ਢੰਲ ਨਾਲ ਜਾਣੂ) ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਵੇਖੋ 4:1-8; 11:6)।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਈਬਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਰਤੱਖ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਰੂਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, 8 ਤੋਂ 11 ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਇਹ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਇੱਛਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ 8 ਅਧਿਆਇ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਡੀ ਅਜ਼ਾਦ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਠਹਿਰਾ ਅਤੇ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੋ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਤੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਇੱਛਾ ਤੇ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ— ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।

ਪਵਿੱਤਰ ਵਚਨ ਵਿੱਚ “ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵਾਂ ਬਣਾਉਣ” ਦੇ ਸਾਡੇ ਜਤਨ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬੁਝਾਰਤ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ

ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਟੁਕੜਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਠੇਕ-ਠੇਕ ਕੇ ਫਿੱਟ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ, 2:6-8 ਵਿੱਚ, ਦੰਡ ਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹੋ ਗੱਲ ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੀ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬੰਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ 7 ਅਤੇ 10 ਆਇਤਾਂ ਯਕੀਨਣ ਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਕਰਨੀਆਂ” ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਉਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ (ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ) “ਕਰਨੀਆਂ” ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹਾਲੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਨੀਆਂ ਨਿਰੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਕੰਮ ਸੰਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਮੈਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਜਣਾ ਵੀ ਇੰਨੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਏਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਟੀਚੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਇਸ ਦੇ ਇਨਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ।

ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣਾ ਹੈ ਭਈ ਹਰੇਕ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਦੇਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਭਾਵੇਂ ਭਲਾ ਭਾਵੇਂ ਬੁਰਾ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਦਾ ਫਲ ਭੋਗੇ” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10), ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਅਸੰਭਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਜਦੋਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ “ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਕਰਨੀ ਮੁਜਬ ਫਲ ਦੇਵੇਗਾ” (ਮੱਤੀ 16:27), ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? 2:6 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਬੰਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾਉਦ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ “ਦਯਾ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ “ਉਹ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ” ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਜ਼ਬੂਰ 62:12)।

ਜੇਕਰ 4 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 10 ਆਇਤਾਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਭਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਬੰਦ ਨੂੰ ਦਮਦਾਰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਵਜੋਂ ਲਵਾਂਗੇ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 2 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹੋ ਸੀ? ਉਸ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,

ਓਹ ਪਛਤਾਵੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਰਹੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਰੁਕ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, “ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਤੈਬਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੋਗੇ! ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਅਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਭਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ”?

ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖੋਜੀਆਂ ਗਈਆਂ । ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬੇਚੈਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਨਾਅ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ “ਭਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨ” ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ *ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ “ਕਰਨੀਆਂ”* ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਆਤਮ-ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 18:9) ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਕਰਨੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 23:28)। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ “ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ” ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਨ (1:5; 16:26)। ਇਹ ਉਸ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ (2:7), ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਚਾ ਦੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ। ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਕਰਮ (ਕਰਨੀਆਂ) “ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅੰਦਰ ਓਹ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ।”⁷⁴

ਪੌਲੁਸ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ (2:7) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਖੁਦ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ (2:8) ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲ ਮਿਲੇਗਾ (2:7)। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਤ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ (2:8)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਠੋਸ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਜੇ. ਡੀ. ਥੌਮਸ ਦਾ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ:

8 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ “ਮੰਨਦੇ” ਸ਼ਬਦ . . . ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾ ਕੁਝ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੁਝ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ “ਨਿਮਰਤਾ ਪੂਰਵਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ,” ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਣ ਸਮਰਪਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।⁷⁵

ਇਹ ਨਿਹਚਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ “ਪੂਰਣ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।”

1 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 16 ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੋਗੇ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨਿਰਾ “ਸੁਭ ਕਰਮ” ਬਾਰੇ ਹੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸੀ। 5 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 16 ਆਇਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ “ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ” ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੋਰਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ (ਵੇਖੋ AB)। ਮੈਕਆਰਥਰ ਨੇ ਕਰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ-ਸੂਚੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ: “ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਅਚੂਕ ਵਿਸ਼ਾ-ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।”⁷⁶ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:16, 20।)

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਣਾ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਵਚਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੰਦ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰੋਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਰਨਾਂ ਬੰਦਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 8 ਅਤੇ 9 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਓਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਦੇ। ਨਿਆਉਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਵਹੀ ਖਾਤੇ ਸਮੇਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 7 ਅਤੇ 10 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਅਧੀਨ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧੋਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓਹ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਥੋਮਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ 2:6 ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ . . . ਕਿ ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਫਲ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਕੁਝ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਜੋਗ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।”⁷⁷ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਸਾਡੀ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ [ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 2:18, 20]।”

ਨੈਤਿਕ ਭਲਿਆਈ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ (2:12)

ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਫਲਸਫਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਂ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਇਆ ਹੈ: ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਓਹ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਓਹ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਈਸ਼ਵਰ (ਜਾਂ ਈਸ਼ਵਰਾਂ) ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਹੋਣ ਲਈ “ਤਿਆਰ” ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਿਚੋੜ ਅਕਸਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਲਤ ਦਲੀਲ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: “ਮੈਂ ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ

ਮੈਂ ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਠੀਕ ਹੀ ਹੋਵਾਂਗਾ!” ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਤਰਕ ਓਨਾ ਹੀ ਹਾਸੇਹੀਣਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸੋਚਣਾ: “ਤੂੰ ਦੇ ਲੱਖ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਜਿੰਨਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਫ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!”⁷⁸

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਰੇ ਸਮਝੀਏ, ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਾਪੀ ਹਾਂ (3:10, 23) ਜੋ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸਦੀਪਕ ਮੌਤ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹਾਂ (6:23)। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਭਲਿਆਈ (ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਦੇ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ—ਕਿਉਂਕਿ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 10:34)। ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਿਆਈ (ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ) ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬਾਈਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:39)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਨਵੇਂ ਨਰੋਇਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਆਇਆ ਹਾਂ” (ਮਰਕੁਸ 2:17)। ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ “ਧਰਮੀਆਂ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮੀ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਓਹ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਧਰਮੀ ਸੋਚਦੇ ਸਨ, ਓਹ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ—ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵੈਦ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੈਦ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਨੈਤਿਕ ਮਾਪਦੰਡ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਅਤੇ ਇਸ ਜੁੱਗ ਦੇ ਰੂਪ ਜੇਹੇ ਨਾ ਬਣੇ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਨਵੇਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਜਾਓ” (ਰੋਮੀਆਂ 12:2)। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਨੇਕੀ ਵਿੱਚ ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਬਦੀ ਵਿੱਚ ਨਿਆਣੇ ਬਣੇ ਰਹੋ” (16:19)। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਰਸੰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਾਪੀ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂ ਜੋ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਬਣਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਚੰਗੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਏ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ

ਅਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾਂਗੇ!

“ਚਾਹੀਦਾ” ਸ਼ਬਦ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ? (2:14, 15)

ਪਰੈਟਿਸ ਮੀਡੇਰ, ਜੂਨੀਅਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਨਾਸਤਿਕ ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਭੋਜਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਉਹ ਕਾਰਣ ਗਿਣਾ ਕੇ ਦੱਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਭਾਈ ਮੀਡੇਰ ਨੇ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਥੱਲਿਓਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰੀ। ਉਸ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵੱਜ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਲੱਤ ਮਾਰੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ, ਉਸ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਆਖਿਆ, “ਤੈਨੂੰ ਏਦਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ!” ਭਾਈ ਮੀਡੇਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ‘ਚਾਹੀਦਾ’ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ?” ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ‘ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ’ ਅਤੇ ‘ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”⁷⁹

ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਹਕਰਨ (2:14, 15)

ਰੋਮੀਆਂ 2:14, 15 ਸੰਬੰਧੀ, ਮੈਂ ਅੰਤਹਕਰਨ ਤੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਹੋ ਕਹਿਣਗੇ, “ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਹਕਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ! ਇਹ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!”

ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ “ਅੰਤਹਕਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ” ਹਨ? ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ “ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਕ ਬੋਧ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ‘ਸਹੀ’ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ‘ਗਲਤ’ ਹਨ।” ਫਿਰ ਵੀ, ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ (ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ) “ਅੰਤਹਕਰਨ ਰਹਿਤ” ਹਨ। ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ, ਪੈਲੂਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ “ਤੱਤੇ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਦਾਗ” ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:2) ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਦ ਤੱਕ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਤੱਤੇ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਦਾਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਖਰ ਉਹ ਅਵਾਜ਼ ਸਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਵਚਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੀ ਕਦੇ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।⁸⁰ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

“ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਤੁਹਾਡਾ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਹੋਵੇ”? ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ

ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ “ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਉਣਾ” ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਲਸਫ਼ਾ ਅਕਸਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ “ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਤੁਹਾਡਾ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਹੋਵੇ।” ਜਦ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਤਹਕਰਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਹਕਰਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਉਹ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 23:1; 26:9)।

ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੈ।⁸¹ ਅੰਤਹਕਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਕੋਈ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਤਨੀ/ਪਤੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਰੀਤ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਜੱਜ, ਗਵਾਹ, ਨਿਆਂ ਸਭਾ ਅਤੇ ਜੱਲਾਦ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਇੱਕ ਜੱਜ, ਗਵਾਹ, ਪੰਚਾਇਤ, ਜਾਂ ਜੱਲਾਦ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੰਤਹਕਰਨ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪਾਲਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਅੰਤਹਕਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਤਦ ਤੱਕ ਹੀ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆਤਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ” ਅਰਥਾਤ, ਸੁਰੱਖਿਆਤਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਅੰਤਹਕਰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ / ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਫ਼ੇਲਿਕਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਆਪ ਭੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਦੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਮੈਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾ ਕਰੇ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 24:16)। ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਮੈਂ . . . ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ” ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਸਿਖਲਾਈ) ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਅੰਤਹਕਰਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”⁸² ਜਿਹੜਾ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਕਠੋਰ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਨੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ-ਲੰਬੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਥਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਟਰੇਨਿੰਗ (ਸਿਖਲਾਈ) ਦੇ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਅੰਤਹਕਰਨ

ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ” ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਰਕਰਨ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹੇ:

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੋ।
ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੋ (ਸਿਖੇ ਕਿ ਕੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ)।
ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ *ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ* ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੋ।
ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਕਰਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੋ।
ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੋ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਰਕਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ, “ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਰਕਰਨ” ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੋ।

ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਰਕਰਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਓ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:14; 10:22)।

ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋੜ ਹੈ (2:14, 15)

ਇੱਕ ਸਵਾਲ / ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹਾਲੇ ਮੁੰਡਾ ਹੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਜਾਂ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ: ਕੀ ਉਹ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ?” ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ: “ਯਕੀਨਣ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜੋ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ!” ਕਦੀ ਕਦੀ, ਰੋਮੀਆਂ 2:14, 15 ਨੂੰ ਉਸ ਨਿਚੋੜ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿਚਿੰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਣਨ” ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਹੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਕਿ ਅਸੀਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਿਆਉ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੋ ਕਰੇਗਾ ਸਹੀ ਕਰੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 18:25)। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 2:14, 15 ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕ ਅੱਜ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਜਾਂ ਇੰਜੀਲ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਨ—ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ “ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।” ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਰਣ ਦੱਸਾਂਗਾ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਨਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ / ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੌਲੂਸ ਵੱਲੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ,

ਨਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਡੱਗਲਸ ਜੇ. ਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1:18—3:20 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ “ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।”⁸³ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ) ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲੋਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਯਿਸੂ ਨੇ, . . .

. . . ਦੋਹਾਂ [ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ] ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੀਤਾ . . . ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀ ਜੁਦਾਈ ਦੀ [ਸ਼ਰਾ ਦੀ] ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ . . . ਸਰਾ ਨੂੰ . . . ਅਕਾਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਹਾਂ [ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ] ਤੋਂ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਰਚ ਕੇ ਮੇਲ ਕਰਾਵੇ, ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ . . . ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰੀਰ [ਕਲੀਸੀਆ; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:22, 23] ਬਣਾ ਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਵੇ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:14-16)।

ਹੁਣ, ਪ੍ਰਭੂ ਵਿੱਚ “ਨਾ ਯਹੂਦੀ ਨਾ ਯੂਨਾਨੀ [ਪਰਾਈ ਕੌਮ],” ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੱਤੇ “ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੋ” (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:28)। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਤੇ (ਯਿਸੂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ) ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰ ਤੇ (ਜੋ ਉਹ ਉੱਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ) ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ “ਇੱਕੋ ਨਿਰਚਾ ਵਾਲੀ [ਸਿੱਖਿਆ]” ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:1-6)।

ਨਿਆਉਂ, ਨਾ ਕਿ ਮੁਕਤੀ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ (ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ), ਰੋਮੀਆਂ 2:14, 15 ਵਿੱਚ (ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਦਰਭ), “ਪੌਲੁਸ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ।”⁸⁴ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਉਸ ਚਾਨਣ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਬਲਕਿ, ਉਹ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੀ ਰਿਹਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਗੁਆਚ ਗਏ ਸਨ (ਵੇਖੋ 2:12)। ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬੈਟੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ:

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਗੈਰਕੌਮ ਲਈ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸਚਾਈ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਲਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੰਜੀਲ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਉਪਰੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅੱਗੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਲਗਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦੇਣਾ ਸੀ।⁸⁵

ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਯਹੂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦਾ, ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਭੁਲੇਖਾ ਇਹ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਾਪੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਸ ਬੁਲਾਰਡ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਪ ਨੇ ਡੰਗ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।⁸⁶ ਉਸ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ

ਲੈ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾ ਸਕਣ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਬੁਲਾਰਡ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਉਹ ਆਦਮੀ ਇਸ ਲਈ ਮਰਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ?” ਸੁਭਾਵਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, “ਨਹੀਂ, ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਮਰਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੱਪ ਨੇ ਡੰਗ ਮਾਰਿਆ ਸੀ!” ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਆਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਨਹੀਂ, ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਸੀ (ਲੂਕਾ 19:10) ਅਤੇ ਆਸਹੀਣ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:12) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਲੀਬ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਰਿਆ! ਥੋਮਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁਝ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੇ, . . . ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਵਧਣ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿਓ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਰਾਹੀਂ ਬਚ ਜਾਵੇਗੀ! ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਵਿਵੇਕਹੀਣਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਤਰਕਪੂਰਣ ਹੈ।⁸⁷

ਮੈਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾਪੂਰਵਕ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕਦੇ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:1)। ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ “ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋੜ ਹੈ।” ਉਹ ਲੋੜ ਮਸੀਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਲਈ ਹੈ! ਫੇਰ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇਕੱਲਾ ਨਿਆਈਂ ਹੈ; ਉਹੋ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:8; 1 ਪਤਰਸ 4:17)। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਆਚੇ ਅਤੇ ਨਾਸ ਹੋ ਰਹੇ ਸੰਸਾਰ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਉਸ ਤੇ “ਇੱਕ ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਜਾਂ . . . ਬਚਾਅ ਕਰਨ” ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ (ਰੋਮੀ. 2:15), ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਕਾਰਦਿਆਂ “ਸੁਣ ਚੁੱਕੇ” ਹੋਵੋਗੇ, “ਦੋਸ਼ੀ! ਦੋਸ਼ੀ!” ਇਸ

ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਰਾਹੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਓ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਕ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ . . . ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਕਰੇਗਾ ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੋ?” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:14)। ਸਾਡੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਰਾਹੀਂ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਅੱਗੇ ਸੌਂਪ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, “ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਅਸੁੱਧ [ਦੋਸ਼ੀ] ਅੰਤਹਕਰਨ ਤੋਂ ਛਿੜਕਾਉ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਦੇਹੀ ਸਾਫ਼ ਪਾਈ ਨਾਲ ਨੁਲ੍ਹਾਈ ਗਈ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:22)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਹੀ ਦਾ “ਸਾਫ਼ ਪਾਈ ਨਾਲ” ਨੁਲ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੇ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ “ਸੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਭਾਲਣ” ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ (1 ਪਤਰਸ 3:21)।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਸੁੱਟੋ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੌਂਪ ਦਿਓ, ਅੱਜ ਹੀ!

ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਪਾਪ (2:16)

ਹਰੇਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਦਮੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਗਤੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਲਚੋਂਤੀ ਟੱਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, “ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ!” ਸੋਧ: ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 16:7; ਜ਼ਬੂਰ 139:1-4; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 17:10; ਲੂਕਾ 16:15; ਯੂਹੰਨਾ 2:25; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:12, 13) ਅਤੇ ਅੰਤ ਦੇ ਦਿਨ ਸਭ ਕੁਝ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਮਿੱਤਰਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪਾਪ ਜਿਹੜਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਢੱਕਿਆ ਗਿਆ (ਮੱਤੀ 26:28; 1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7) ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ! ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ! ਕਿੰਨੀ ਤਬਾਹੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ!

ਰੋਮੀਆਂ 2:16 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ “ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ ਖ਼ਬਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,⁸⁸ . . . ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ।” “ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ” ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਦਿਨ ਵੀ ਹੈ। “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ।” ਕੁਝ ਲੋਕ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕੁਝ ਨੂੰ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ, “ਸਭ ਕੁਝ ਸਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।” ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ “ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗਾ।” ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੰਦੇਹਵਾਦੀ ਵੋਲਟੇਅਰ⁸⁹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਾਫ਼ ਕਰੇਗਾ।” ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਹੋ ਕੰਮ ਹੈ।”⁹⁰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ “ਵਿਰਲਿਆਂ” ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪਰ “ਬਹੁਤਿਆਂ” ਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇਗਾ! (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 7:13, 14; 25:31-34, 41, 46)।

ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ, “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ?” ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਦਯਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਾਹਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਿਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਾ ਕਰੋ।

ਇੱਕ ਵਾਰ, ਜਦੋਂ ਮਹਾਨ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਜਿਹਾ ਦੀਵਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਲਦਾ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਹ ਦੀਵਾ ਬਲਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੀਵਾ ਬੁੱਝ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਲੋਕ ਹਨ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਯਾ ਦੇ ਨਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।⁹¹ ਅੱਜ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਬਰ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਦੀ “ਰੌਸ਼ਨੀ” ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ “ਚਮਕ ਰਹੀ” ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਛੇਤੀ ਹੀ, ਉਹ ਰੌਸ਼ਨੀ ਬੁੱਝ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤਦ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਪਾਵੇ!

ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ (2:17-29)

ਜਦੋਂ ਮੈਂ “ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ” ਵਾਕ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਪਿੱਛੇ 50 ਵੀਂ ਜਾਂ 60 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ “ਟੂ ਟੈਲ ਦ ਟਰੁੱਥ” ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੱਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰਾ ਨਾਮ [ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋਸ ਸਮਿਥ ਕਹਾਂਗੇ] ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ [ਕੁਝ ਅਨੇਕਾਂ ਜਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕਾ

ਹਾਂ]।” ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਜੇਅ ਸਮਿਥ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਨਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੌਣ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਕੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਜੇਅ ਸਮਿਥ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?” ਅਤੇ ਜੇਅ ਸਮਿਥ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖਲੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਭੂਤਕਾਲ ਜਾਂ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਖਾਸ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰਕ ਗੁਣ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਹੈ।” ਦੂਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੁੰਨਤ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।” ਤੀਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹਾਂ।”

ਸਾਡੀ ਇਸ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, “ਕੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?” ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬੈਠਾ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ “ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ” ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਕੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?” ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ (ਉਹ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੁੰਨਤ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ”) ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

ਜਦੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਸੁੰਨਤ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹਾਂ” ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਯਹੂਦੀ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਮਿਸਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ: “ਕੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਮਸੀਹੀ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ?” ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ—ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ—ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਖੜੇ ਹੋਵੋਗੇ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰੋਗੇ?

ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖਣਾ (2:17-24)

ਕੁਝ ਇਸ ਲਿਖਤ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ (ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) “ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਗਲਤ ਹਨ।” ਇਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ “ਸਹੀ ਧਰਮ” ਸੀ—ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ—ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੰਸਾਰ “ਗਲਤ” ਸੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਸ

ਬਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਖਰੇ ਉੱਤਰਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿਰਫ “ਸਹੀ ਧਰਮ ਹੋਣਾ” ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਸਚਿਆਈ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੱਚੇ ਮਨ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨਾ (2:17-24)

ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਰਗਾ ਹੀ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮ ਹੈ (“ਮਸੀਹੀ”), ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਨਵਾਂ ਨੇਮ), ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸੁਰ (ਸਾਡਾ ਅਤਿ-ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਭੂ) ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਹਨ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ)। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਗ਼ੈਰ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਰਮੀ ਹੋਣਾ (2:17-24)

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ, ਸਦਾਚਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਰਮੀ ਹਨ। ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਨਿਆਉਂ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ:

“ਨਾ ਹਰੇਕ ਜਿਹੜਾ ਮੈਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਭੂ! ਪ੍ਰਭੂ!’ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੜੇਗਾ ਬਲਕਿ ਉਹੋ ਜੇ ਮੇਰੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਅਨੇਕ ਮੈਨੂੰ ਆਖਣਗੇ, ‘ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਕੀ ਅਸਾਂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਭੂਤ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇ? ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ?’ ਤਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਆਖਾਂਗਾ ਭਈ ‘ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ। ਹੇ ਬੁਰਿਆਰੇ, ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਚੱਲੋ ਜਾਓ’” (ਮੱਤੀ 7:21-23)।

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਸਾਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਬਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ “ਧਰਮ” ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇ “ਭਾਵ ਬੁਰੇ” ਹਨ, ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਸਾਡੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਭਗਤੀ ਇਹ ਹੈ ਭਈ ਅਨਾਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੁੱਧ ਲੈਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਗਤ ਤੋਂ ਨਿਰਕਲੰਕ ਰੱਖਣਾ” (ਯਾਕੂਬ 1:27; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਭਗਤੀ” (θρησκεία, ਥਰੇਸਕੀਆ) ਧਰਮ ਦੇ “ਬਾਹਰੀ ਪਹਿਲੂ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ⁹² ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਾਂਗੇ (ਯੂਹੰਨਾ 14:15, 21; 1 ਯੂਹੰਨਾ 5:3; 2 ਯੂਹੰਨਾ 6)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ “ਧਾਰਮਿਕ” ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਬਣਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1:27) ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਧਰਮ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:23)। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਉਹ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਇੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ 2:17-24 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਹੀ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਸਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਸਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੈ। ਯਕੀਨਣ, ਉਸ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ, ਜਨਾਹਕਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲਾ ਧਰਮ,—ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਧਰਮ ਵੀ—ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਕੱਲਾ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਬਜਾਇ ਇਸ ਦੇ, ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਲੀਬ ਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ—ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ੍ਰ—ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਪਿਆ ਸੀ!

ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲ ਦੇਸ਼ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮੁੜਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਅੱਜ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਤੌਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, “ਯਕੀਨਣ, ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ!” ਜਦੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਚਾਈ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: “ਮੈਂ? ਯਕੀਨਣ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ!” ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਚੰਗੇ, ਸਦਾਚਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਏਹ ਗੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਹੋ। ਸਟੈਟ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਓ ਅਤੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਹੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ

ਰੈ ਕਿ ਐਲਕੋਹੋਲਿਕਸ ਅਨੋਨੀਮਸ ਦੇ “ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ” ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ: “ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਾਚਾਰ ਹਾਂ—ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਬਿੱਖਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।”⁹³

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਪਾਪੀ ਇਨਸਾਨ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਪ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਅੱਗੇ ਲਾਚਾਰ ਹੋ? ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਤੈਬਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਵਾਲੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲ ਆ ਜਾਓ (ਯੂਹੰਨਾ 14:15; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:36-38; 22:16), ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਕਰ ਸਕੇ।

ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? (2:17-21)

2:17-21 ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੁਢਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ, ਜਿਹੜੇ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਨਣ, ਨਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਬਾਲਕਾਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ” ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਸਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:4), ਜਿਹੜੇ ਆਤਮਿਕ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚਾਨਣ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:1), ਜਿਹੜੇ ਮੂਰਖਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ (ਤੀਤੁ. 3:1-3) ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਲਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:1) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

“ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?” (2:17)

ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੱਤਰ ਕੋਮਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇਸਰਾਏਲੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਝੁੰਡ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਵਾਂਗੇ!” ਇਹ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਬਣਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ! (ਆਖਰਕਾਰ, ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸਨ!)

ਵਚਨ ਦਾ “ਸ਼ੀਸ਼ਾ” (2:21-23)

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਪੁਸਤਕ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ *ਦ ਮੰਕੀ ਐਂਡ ਦ ਮਿਰਰ*। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬਾਂਦਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ ਮਾਰ ਕੇ ਕੁਝ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਦਾਗ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਲੱਭਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੀਸ਼ਾ

ਲਿਸ਼ਕ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਦੂਜੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨਾਲ ਲਸ਼ਕਾਰੇ ਮਾਰਦਾ ਲੰਘਿਆ। ਆਖਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਲੱਗੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੱਕਾ ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ! ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਬਾਂਦਰ ਵਰਗੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਤੇ “ਚਮਕ ਮਾਰਨ” ਲਈ ਵਚਨ ਦੇ “ਸ਼ੀਸ਼ੇ” (ਵੇਖੋ ਯਾਕੂਬ 1:23-25) ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ! ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਪ ਦਾ ਰੰਗ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।

ਆਤਮਿਕ ਇਸਰਾਏਲ (2:25-29)

ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੰਸਾਰਕ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਮੋੜਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਇ 4 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਬਰਾਹਾਮ ਵਾਲੀ ਨਿਹਚਾ ਹੈ—ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ—ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅੰਸ ਹਨ (4:12, 16; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:29)। ਗਲਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਇਸਰਾਏਲ” ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:15, 16)।

ਆਤਮਿਕ ਇਸਰਾਏਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਹੁਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ 7:4), ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ “ਮਸੀਹ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:21), “ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਾ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” (ਯਾਕੂਬ 1:25) ਹੈ। (ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਰਾ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਪੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕਾਇਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ [ਵੇਖੋ 4:15; 5:13])। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ, ਸਾਨੂੰ ਤਾੜਨ, ਸਾਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ, ਸਾਨੂੰ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16, 17) ਯਿਸੂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨੇਮ (ਨੇਮ) (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:15-17)। ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਰਕਤ ਹੈ! ਜੌਨ ਫਾਅਸੈਟ ਇਸ ਨੂੰ ਗੀਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਇਹ ਰੱਬੀ ਪੁਸਤਕ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤੀ ਹੈ,
ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ!
ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਇੱਕ ਦੀਵੇ ਦੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੀਆਂ ਹਨ,
ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ।
ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਰੱਬੀ!
ਮੇਰਾ ਕੀਮਤੀ ਖਜ਼ਾਨਾ!
ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਲਈ ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਰਾਹ ਦਾ ਚਾਨਣ
ਮੈਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੇਰੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ।⁹⁴

ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਰਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਾਈਬਲ ਹੋਣਾ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ

ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਸੂਚਕ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ . . . ਜਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਾ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ . . . ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਖੰਡੇ ਦੇ ਲਾਗੇ ਖੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਬੋਰਡ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਿੱਲਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਨਿਰਾ ਮੁਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸਲੀ ਮਸੀਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

ਆਤਮਿਕ ਇਸਰਾਏਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਸੀਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰੇ ਗਏ ਪੈਲਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਯਹੂਦੀ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਸੀ? ਹਾਂ, ਹੈ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3:1, 3)। ਕੀ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਉਹ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਕਰਾਉਣਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ!

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ, ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੁਬਕੀ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭੂ-ਭੋਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਸੀਹੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਕੀ ਏਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਅਹਿਮ ਹਨ? ਹਾਂ, ਓਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਫਿਰ ਵੀ, ਕੀ ਏਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ-ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ—ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਹੇ ਪਿਆਰਿਓ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਏ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੀਏ (1 ਯੂਹੰਨਾ 4:7)।

ਉਪਰੰਤ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਅਸੀਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕਰੀਏ ਪਰ ਨਿਜ ਕਰਕੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:10)।

ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਏ ਉੱਤੇ ਕਿਰਪਾਵਾਨ ਅਤੇ ਤਰਸਵਾਨ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਏ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੋ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:32)।

ਜੇ ਹੇ ਸੱਕੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਵਾਹ ਲੱਗਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਰੱਖੋ (ਰੋਮੀ. 12:18)।

“ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਬਣਾਓ” (ਮੱਤੀ 28:19)।

ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ! “ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਮਸੀਹੀ” ਬਣਨ ਲਈ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ? (2:25-27)

ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਗਲਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ 25 ਤੋਂ 29 ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ। ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸੁੰਨਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਕੋਈ ਆਤਮਿਕ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:19; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:6; 6:15), ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ ਜੇ ਲਿਫੇਕੜ ਹੈ, ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ, ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਲਈ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਸੁੰਨਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਪਸਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਨਾ ਸਕਦਾ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 12:48) ਜਾਂ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਵੇਖੋ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 44:9); ਉਹ “ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ” ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17:14)। ਲਾਰਡ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

... ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਫਰਕ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਲਈ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਣਾ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਣ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯਹੂਦੀ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ, ਪਰ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਦੇ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।⁹⁵

ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਨੇਮ ਦੇ “ਨਿਸ਼ਾਨ” ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨੇਮ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਹਤਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਨੇਮ ਦਾ “ਨਿਸ਼ਾਨ” ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਕੀ ਇਸ ਸਚਿਆਈ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ? ਸੂਬੇਦਾਰ ਕੁਰਨੇਲਿਯੁਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਜਿਹੜਾ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 10:1, 2), ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸੁੰਨਤ ਦਾ “ਨਿਸ਼ਾਨ” ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਹੂਦੀ ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਕਯਾਫਾ ਨਾਲ ਕਰੋ (ਮੱਤੀ 26:3, 4, 57, 62-68), ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸੁੰਨਤ ਦਾ “ਨਿਸ਼ਾਨ” ਸੀ।

ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ (2:25-27)

ਜੇਕਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਨੇਮਾਵਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਯਕੀਨਣ ਯਹੂਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ

ਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, “ਇਹ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ” ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖ। ਉਹ ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਅੱਧੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ!” ਉਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ (2:28, 29)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਰੋਮੀਆਂ 2:28, 29 ਦੇ ਏਹ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਸਾਰਕ ਯਹੂਦੀ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਤਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।” ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅੰਸ ਹਨ (ਵੇਖੋ 4:12, 16)। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਆਇਤ 29 ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ “ਆਤਮਾ” ਸ਼ਬਦ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਥ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ “ਸੱਚੀ ਸੁੰਨਤ” ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:3; ਵੇਖੋ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:11)।⁹⁶

ਭਾਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਤਮਿਕ ਇਸਰਾਏਲ ਵੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰਕ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ: ਬਾਹਰੀ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਕਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ “ਮਨੋ” ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (6:17, 18; ਵੇਖੋ 6:3, 4), ਤਾਂ ਉਹ ਬਸ ਗਿੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਭੂ-ਭੋਜ—ਪਤੀਰੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰਾਂ ਦਾ ਰਸ ਪੀਣਾ—ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ “ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਡੰਨ ਲਾ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਪੀਂਦਾ ਹੈ” (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:29; ਵੇਖੋ 11:23-30)। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਸ਼ੀਨੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੀਤ ਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ “. . . ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਮਨ ਨਾਲ ਵੀ ਗਾਉਣ” (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:15) ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਲਾ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੜੀ ਮੇਹਨਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਏਹ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:1-3)। “ਅਸਲੀ ਮਸੀਹੀ” ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ—ਅਰਥਾਤ, ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਦਿਲ ਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਗੈਰ ਕਰੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ “ਨਾ ਸਿਰਫ਼” ਅਤੇ “ਵੀ”। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਰੋਮੀਆਂ 2:28-29 ਨੂੰ

ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ “ਬਾਹਰੇ” ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕੇਵਲ ਉਸ ਦਾ “ਅੰਦਰ” ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 2:28, 29 ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ “ਲਿਖਤ ਬਨਾਮ ਆਤਮਾ” ਹੈ। ਏਹ ਲੋਕ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਰਾ” (ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਈਬਲ ਆਖਦੀ ਹੈ) ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ “ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ” (ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਣਾ)। ਕੀ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ “ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ” ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ? ਨਹੀਂ! ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਸੁੰਨਤੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕੋ ਸਰੀਰਕ ਸੁੰਨਤ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਮਨ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਹੋਰ ਕਈ ਰੋਮੀਆਂ 2:28, 29 ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਤੇ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਰੋਮੀਆਂ 6:3-7 ਜਾਂ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27 ਵਿੱਚ ਜਾਓ, ਨਾ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 2:28, 29 ਵਿੱਚ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 28 ਅਤੇ 29 ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ “ਲਿਖਤ ਬਨਾਮ ਆਤਮਾ” ਵਿਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਆਮ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ “ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਲਿਖਤ” ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। “ਜੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਤਮਾ [ਮਨ] ਸਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ”, ਉਹ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, “ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 28 ਅਤੇ 29 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਨਿਚੋੜ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੋਮੀਆਂ 6 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸੁੰਨਤ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ:

ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਠ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸੁੰਨਤ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਜਾਂ ਮੋਹਰ) ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 4:11)। ਇਸ ਲਈ, ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ “ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਜਨਮ” ਲੈਣਾ (ਯੂਹੰਨਾ 3:3) ਜਿਹੜਾ, ਓਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਸਿਰਫ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ” ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੋਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹੈ। (ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ “ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁੱਧੀਕਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ” ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।) ਇਸ ਲਈ, ਓਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਕਿ ਨਵਾਂ ਜਨਮ “ਸਿਰਫ ਨਿਹਚਾ ਰਾਹੀਂ” ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ “ਜਲ ਅਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਜੰਮਣਾ” ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:5)। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਦੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ 3:5 ਵਿੱਚ “ਜਲ” ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਚਿਆਈ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕੀਤੀ, ਓਹ “ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਜਨਮੇ” ਸਨ (1 ਪਤਰਸ 1:22, 23)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਈਬਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਇੱਕ “ਨਿਸ਼ਾਨ” ਜਾਂ “ਮੋਹਰ” ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਿਹੜਾ ਨਿਹਚਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੇ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ” (ਮਰਕੁਸ 16:16; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਤੋਬਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਲਈ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੋ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਫਿਰ ਵੀ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸਿਰਫ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? (ਕੁਝ ਲੋਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ “ਬਪਤਿਸਮੇ” ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ “ਸੁੰਨਤ = ਬਪਤਿਸਮੇ” ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ।)

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬੰਦ ਸੁੰਨਤ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੈ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ,

... ਜਿਹ ਦੇ [ਮਸੀਹ] ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤੀ ਵੀ ਹੋਏ ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਮਾਸ ਲਾਹ ਸੁੱਟੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਬੇ ਗਏ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਰੱਖ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾਇਆ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਵੀ ਗਏ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ

ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੇਏ ਹੋਏ ਸਾਓ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਿਆ ਕਿਉਂ
ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ (ਕੁਲੁਸੀਆਂ 2:11-13)।

ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ, ਬਪਤਿਸਮਾ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸੁੰਨਤ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਪਤਿਸਮਾ (ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੀ ਦੇਣਾ) ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਆਤਮਿਕ ਸੁੰਨਤ (ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਆਤਮਿਕ ਸੁੰਨਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਲੈਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਪਲ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੋਹਰ ਵਜੋਂ ਕਦੇ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਣ ਦਾ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ “ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰ ਵੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਸਾਡਿਆਂ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਾਈ ਦਿੱਤੀ” (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:22)। ਉਸ ਨੇ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, “ਉਸ [ਮਸੀਹ] ਵਿੱਚ . . . ਵਾਇਦੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ, ਇਹ . . . ਨਿਸਤਾਰੇ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਅਧਕਾਰ ਦੀ ਸਾਈ ਹੈ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:13, 14)। ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ “ਮੋਹਰ” ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38; ਵੇਖੋ 5:32)। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਯਹੂਦੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਮਸੀਹੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਪਣਾ ਸੀ:

ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਸੁੰਨਤ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਸੀ।

ਨਵਾਂ ਜਨਮ (ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਯੂਹੰਨਾ 3:5) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਜਨਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਵਜੋਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 8:9), ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38)।

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਤੁਲਨਾ ਸੰਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਸੁੰਨਤ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਫ਼ਰਕ ਹੈ: ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ, ਸਰੀਰਕ ਸੁੰਨਤ ਸਰੀਰਕ ਜਨਮ ਤੋਂ ਅੱਠ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਵਕਤ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਲ ਅਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਜਨਮ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਅੱਠ ਦਿਨ ਬਾਅਦ। ਤਦ ਵੀ, ਦੋਵਾਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਯਹੂਦੀ ਦੇ ਲਈ “ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਯਹੂਦੀ” ਬਣਨ ਵਾਸਤੇ, ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਮਨ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪ੍ਰਭੂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, “ਅਸਲੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ” ਬਣਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੋਂ “ਸਹੀ” ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ “ਸਹੀ” ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਬਾਹਰੀ ਹੈ: ਸਾਨੂੰ “ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ” ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮੈਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਫੇਰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ “ਅਸਲੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ” ਬਣਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਹਰੋਂ “ਸਹੀ” ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ “ਸਹੀ” ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ “ਬਾਹਰੀ ਲੋੜ” ਜਾਂ “ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੋੜ” ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ! ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਆਓ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪਾਪ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਦਿਓ (6:3-7; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:14; 1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7, 9)!

ਨਿਚੋੜ

ਰੋਮੀਆਂ 1 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਪਰਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਸੀ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਪਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ “ਪਿਓ ਦਾਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ” ਵਜੋਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਧੁੰਦਲੀ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੀ (1:18-20)।

ਅਧਿਆਇ 2 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਸੁਭਾਉ ਤੋਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨੈਤਿਕ ਬਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਹਕਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਥੋਮਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਕਦੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ!”⁹⁷ ਜੇਕਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣੀ। ਜੇਕਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਲੀਬ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣੀ। ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਚਾਨਣ ਤੇ ਖਰਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਿਆ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ—ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ—ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

⁹⁷ਡਬਲਿਊ. ਈ. ਵਾਇਨ, ਮੈਰਿਲ ਐਫ. ਉਗਰ ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਇਟ, ਜੂਨੀਅਰ, ਵਾਇਨਜ਼ ਕੰਪਲੀਟ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਸ (ਨੈਸ਼ਵਿਲ: ਥੋਮਸ ਨੈਲਸਨ

ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, 1985), 119। ²ਡੀ. ਸਟੂਅਰਟ ਬ੍ਰਿਸਕੋ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਕਮਿਊਨੀਕੇਟਰਸ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1982), 58। ³ਵਾਇਨ, 388। “ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇਅ ਦੀ ਪੁਸਤਕ, *ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ, ਦ ਡੇਲੀ ਬਾਈਬਲ ਸਟੱਡੀ (ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈਸ, 1975), 4। ⁵ਬਾਰਕਲੇਅ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, 4। ⁶ਉਪਰੋਕਤ। ⁷ਮਿਸ਼ਨਾਰ ਸਨੇਹਡਰਿਨ 10.11। ⁸ਅਕੋਡਾਥ ਜਿਜੇਹਾਕ: ਚਾਰਲਸ ਹੈਜ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਕਰੋਸਵੇਅ ਕਲਾਸਿਕ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਵੀਹਟਨ, ਇਲਿਨੋਏ: ਕਰੋਸਵੇਅ ਬੁਕਸ, 1993), 60। ⁹ਜੈਨ ਮੈਕਆਰਥਰ ਜੂਨੀਅਰ, *ਰੋਮਨਜ਼ 1-8*, ਦ ਮੈਕਆਰਥਰ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਿਕਾਗੋ: ਮੂਡੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1991), 120। ¹⁰7 ਅਤੇ 8 ਆਇਤ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ “ਸਬਦ-ਲੋਪ” ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਬਦ ਤੇ ਪੂਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 6 ਆਇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ “ਦੇਵੇਗਾ” 7 ਅਤੇ 8 ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

¹¹ਜੈਨ ਆਰ. ਡਬਲਿਊ .ਸਟੈਟ, *ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼: ਗੰਡਜ਼ ਗੁਡ ਨਿਊਜ਼ ਫਾਰ ਦ ਵਰਲਡ*, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਿੰਗ ਟੂਡੇ (ਡਾਊਨਰਸ ਗਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਏ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1994), 84। ¹²ਵਾਇਨ, 462। ¹³ਲੀਓਨ ਮੋਰਿਸ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1988), 116। ¹⁴ਐਫ. ਬੁਸ਼ੈਲ, “ਐਰੀਥੀਆ”, ਇਨ *ਬੀਓਲੀਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਸੰ ਗੋਰਹਾਰਡ ਕਿਟੈਲ ਅਤੇ ਗੋਰਹਾਰਡ ਫਰੈਡਰਿਚ, ਟਰਾਂਸ ਅਤੇ ਐਬਰੀ. ਜੀਓਫਰੀ ਡਬਲਿਊ. ਬਰੇਮਿਲੀ (ਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 256। ¹⁵ਡੱਗਲਸ ਜੇ. ਮੂ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਐਨ ਆਈ ਵੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਜੋਡੋਰਵਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 2000), 75। ¹⁶ਵਾਇਨ, 261। ¹⁷ਮੂ. 75। ¹⁸ਵਾਇਨ, 171। ¹⁹ਉਪਰੋਕਤ, 28.2। ²⁰ਸੀ. ਕੇ. ਬਾਰੈਟ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਹਾਰਪਰਸ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰੋਏ, 1957; ਮੁੜ ਛਾਪਿਆ, ਪੀਬੋਡੀ, ਮੈਸਾਚੁਸੇਟਸ: ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, 1987), 51।

²¹ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ “ਸ਼ਰਾ” ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸਚੇਵਾਚਕ ਉਪਪਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਲੀ “ਸ਼ਰਾ” ਦੇ ਅੰਗੇ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ²²ਸੀ. ਜੀ. ਵਿਲਕੋ ਐਂਡ ਵਿਲੀਬਾਲਡ ਗਰਿਮ, *ਏ ਗਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੋਧ, ਜੌਜ਼ਫ ਹੈਨਰੀ ਥੋਅਰ (ਐਡਿਨਬਰਗ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1901; ਮੁੜ ਛਾਪਿਆ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1977), 660। ²³ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 2:14, 15 ਯਿਰਮਿਯਾਹ 31:31-34 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ)ਅਹਿਦਨਾਮਾ(ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ “ਸੰਸਾਰਕ” ਸ਼ਰਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਵਿਚਲਾ ਵਚਨ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ “ਨਵੇਂ ਨੇਮ,” ਅਰਥਾਤ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8:7-13)। ²⁴ ਦ ਐਨਾਲਿਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ (ਲੰਡਨ: ਸੈਮੂਏਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, 1971), 213। ²⁵ਵਾਇਨ, 122। ²⁶ਵਾਲਟਰ ਬਾਇਰ, *ਏ ਗਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਤੀਜੀ ਜਿਲਦ, ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਫਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਿਊ. ਡੈਂਕਰ (ਸਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈਸ, 2000), 967। ²⁷ਮੋਰਿਸ, 128। ²⁸ਐਲਫਰੈਡ ਟੈਨੀਸਨ, “ਸੀ ਡਰੀਮਜ਼,” ਦ ਵਰਕਸ ਆਫ ਟੈਨੀਸਨ, ਸੰਪਾਦਨ ਹੈਲਮ ਟੈਨੀਸਨ (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਕੰਪਨੀ, 1923), 155। ਟੈਨੀਸਨ (1809-1892) ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਕਵੀ ਸੀ। ²⁹ਬਰੂਸ ਬਾਰਟਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ, ਡੇਵਿਡ ਵੀਰਮੈਨ ਐਂਡ ਨੀਲ ਵਿਲਸਨ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਲਾਈਫ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਵੀਹਟਨ, ਇਲਿਨੋਏ: ਟਿੰਡਲ ਹਾਊਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, 1992), 51। ³⁰ਬ੍ਰਿਸਕੋ, 63-64।

³¹ਲੈਰੀ ਡੀਸਨ, “ਦ ਰਾਇਚਿਉਸਨੈੱਸ ਆਫ ਗੈਡ”: ਐਨ ਇਨਡੈਪਥ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ (ਕਲਿਫਟਨ ਪਾਰਕ, ਨਿਊਯਾਰਕ: ਲਾਈਫ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, 1989), 81। ³²ਵਾਇਨ, 71। ³³ਮੋਰਿਸ, 131। ³⁴ਵੇਖੋ ਵਾਇਨ, 328। ³⁵ਮੋਰਿਸ, 132; ਵਾਇਨ, 351। 1:28 ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ “ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ”। ³⁶ਵੇਖੋ ਮੋਰਿਸ, 132; ਵਾਇਨ, 214। ³⁷ਵੇਖੋ ਜੋਏ ਲੋਕਹਾਰਟ ਐਂਡ ਡੇਵਿਡ ਐਲ. ਰੋਪਰ,

ਏਫੀਸੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲਿੱਪੀਅਨਜ਼, ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੂਡੇ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸੀਆਰਸੇ, ਆਰਕਾਂਸਸ: ਰੀਸੇਰਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, 2009), 394-95।³⁸ਉਪਰੋਕਤ, 443।³⁹ਸੀ. ਈ. ਬੀ. ਕਰੈਨਫੀਲਡ, *ਰੋਮਨਜ਼: ਏ ਸ਼ੋਰਟਰ ਕਮੈਂਟਰੀ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 55।⁴⁰ਜੇ. ਡਬਲਿਊ. ਮੈਕਗਰਵੇਅ ਐਂਡ ਫਿਲਿੱਪ ਵਾਏ ਪੈਂਡਲੀਟਨ, *ਬਸਲੋਨੀਅਨਜ਼, ਕੁਰਿੰਥੀਅਨਜ਼, ਗਲੋਸੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ, ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ), 314।

⁴¹ਮੋਜ਼ਜ਼ ਈ. ਲਾਰਡ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਪੌਲਜ਼ ਲੈਟਰ ਟੂ ਰੋਮਨਜ਼* (ਲੈਕਸਿੰਗਟਨ, ਕੰਟਾਕੀ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, 1875; ਮੁੜ ਛਾਪਿਆ, ਡੀਲਾਇਟ, ਆਰਕਾਂਸਸ: ਗੋਸਪਲ ਲਾਇਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ), 94।⁴²ਮੌਰਿਸ, 137; ਵੇਖੋ ਟਾਲਮੁਡ *ਅਬੋਦਾਰ ਜ਼ਰਾਹ* 54; ਮਿਸਨਾਰ *ਅਬੋਦਾਰ ਜ਼ਰਾਹ* 4.5।⁴³ਜੋਸੇਫਸ *ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼* 18.3.5।⁴⁴ਰਿਚਰਡ ਏ ਬੈਟੀ, *ਦ ਲੈਟਰ ਆਫ ਪੌਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1969), 41।⁴⁵ਰੌਜ਼, 59-60।⁴⁶ਮੌਰਿਸ, 131।⁴⁷ਜੌਨ ਡੀ. ਵਾਇਟ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਲਾਸ ਨੋਟਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਟਰਾਈ-ਸਟੇਟ ਸਕੂਲ ਆਫ ਪਰੀਚਿੰਗ ਐਂਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਈਵੈਸਵਿਲ, ਇੰਡੀਆਨਾ (1988)।⁴⁸ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਹਿਜਕੀਏਲ 36:20, 21 ਦੇ ਹਨ।⁴⁹ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ, *ਦ ਲੈਟਰ ਆਫ ਪੌਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼*, ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1985), 88।⁵⁰ਸਟੇਟ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, 92।

⁵¹ਲਾਰਡ, 95।⁵²ਰੁਡਯਾਰਡ ਕਿਪਲਿੰਗ, "ਦ ਡਿਸਾਇਪਲ", *ਰੁਡਯਾਰਡ ਕਿਪਲਿੰਗਜ਼ ਵਰਸ*, ਡਿਫ. ਸੰਸਕਰਣ (ਗਾਰਡਨ ਸਿਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇਅ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1940), 782। ਕਿਪਲਿੰਗ (1865-1936) ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਨਾਵਲਕਾਰ, ਛੋਟੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਵੀ ਸੀ।⁵³ਵਾਇਨ, 102।⁵⁴ਸੁੰਨਤ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਖੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 15:1)।⁵⁵ਬ੍ਰਿਸਕੋ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, 71; ਵੇਖੋ ਮਿਸਨਾਰ *ਸਨੋਹਡਰਿਨ* 10.11।⁵⁶ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, 91।⁵⁷ਮੈਕਆਰਥਰ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ, 160।⁵⁸ਮੌਰਿਸ, 140, ਐਨ. 151।⁵⁹ਵਾਇਨ, 340।⁶⁰ਮੌਰਿਸ, 140।

⁶¹ਵਾਇਨ, 133।⁶²ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ *ਲੈਗੇਜ਼ੇਮਾਈ* ਇੱਕ ਕੁੰਜੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ।⁶³ਸਟੇਟ, 93।⁶⁴ਮੌਰਿਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, 141।⁶⁵ਦ ਐਨਾਲੀਟੀਕਲ ਗਰੀਕ ਲੈਕਸੀਕਨ, 82।⁶⁶ਮੈਕਗਰੇਅ ਐਂਡ ਪੈਂਡਲੀਟਨ, 316।⁶⁷2:16 ਵਿੱਚ "ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਬਹੁਵਚਨ κρυπτῶς (*ਕਰੁਪਟੋਸ*) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।⁶⁸ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਧਿਆਇ 8 ਵਿੱਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਅਧਿਆਇ 2 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।⁶⁹ਮੌਰਿਸ, 142।⁷⁰ਵਿਲ ਐਲ. ਬੋਮਪਨ, "ਦੇਅਰਜ਼ ਏ ਗਰੇਟ ਡੇਅ ਕਮਿੰਗ," *ਸੌਗਸ ਆਫ ਚਰਚ*, ਸੰਕਲਨ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਆਲਟਨ ਐਚ. ਹਾਵਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੇਨਰੋਅ, ਲੂਜ਼ੀਆਨਾ: ਹਾਵਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1977)।⁷¹ਜੇ. ਡਬਲਿਊ. ਮੈਕਗਰਮਨ, *ਲੇਅਮੈਨਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਬੁਕ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 20, ਰੋਮਨਜ਼, 1 ਕੁਰਿੰਥੀਅਨਜ਼* ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ (ਨੈਸਵਿਲ: ਬਰੈਂਡਮੈਨ ਪ੍ਰੈਸ, 1980), 32।

⁷²ਚਾਰਲਸ ਆਰ ਸਵਿੰਡਲ, *ਕਮਿੰਗ ਟੂ ਟਰਮਜ਼ ਵਿਦ ਸਿਨ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼ 1-5* (ਅਨਾਰੋਮ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ: ਇਨਸਾਇਟ ਫ਼ਾਰ ਲਿਵਿੰਗ, 1999), 31।⁷³ਜਿੱਮੀ ਐਲਨ, *ਸਰਵੇ ਆਫ ਰੋਮਨਜ਼, 7ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ* (ਸੀਆਰਸੇ, ਆਰਕਾਂਸਸ: ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ, 1994), 44।⁷⁴ਸਟੇਟ, 83-84।⁷⁵ਮੌਰਿਸ, 116।⁷⁶ਜੇ. ਡੀ. ਬੋਮਸ, *ਰੋਮਨਜ਼*, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1965), 19।⁷⁷ਮੈਕਆਰਥਰ, 128 (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।⁷⁸ਬੋਮਸ, 19 (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।⁷⁹ਬ੍ਰਿਸਕੋ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, 56।⁸⁰ਪਰੈਟਿਸ ਮੀਡੋਰ, ਜੂਨੀਅਰ, ਪਰੈਸਟੋਨਕਰੈਸਟ ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਇਸਟ, ਡਾਲਸ, ਟੈਕਸਸ, ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੈਸਟ।⁸¹ਰੋਮੀਆਂ 14 ਅਤੇ

15 ਵਿੱਚ “ਸੁੰਨਤ” ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਉਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਕਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 14:14, 23)।

⁸¹ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ “ਐਕਟਸ 11” ਵਿੱਚੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, *ਟਰੁੱਥ ਫਾਰ ਟੁਡੇ* 17, ਨੰ. 2 (ਜੁਲਾਈ 1996): 29-43। ⁸²ਦ *ਇੰਟਰਲੀਨੀਅਰ ਗਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ: ਦ ਨੈਸਲੇ ਗਰੀਕ ਟੈਕਸਟ ਵਿਚ ਏ ਨਿਊ ਲਿਟਰਲ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਬਾਯ ਐਲਫਰੈਡ ਮਾਰਸ਼ਲ* (ਲੰਡਨ: ਸੈਮੂਏਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, 1958), 580 (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ⁸³ਮੂ, 126। ⁸⁴ਸਟੈਟ, 86। ⁸⁵ਬੈਟੀ, 38। ⁸⁶ਕ੍ਰਿਸ ਬੁਲਾਰਡ, “ਏ ਯੂਨੀਵਰਸ ਇਨ ਰਿਵਰਸ,” 10 ਫਰਵਰੀ, 1991 ਵਿੱਚ, *ਓਵਰਲੈੱਡ ਪਾਰਕ ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਇਸਟ, ਓਵਰਲੈੱਡ ਪਾਰਕ, ਕਨਸਾਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਪਦੇਸ਼, ਕੈਸੇਟ*। ⁸⁷ਬੋਮਸ, 15। ⁸⁸“ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ” ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਜਾਂ ਇੰਜੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਚਿਆਈ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 12:48), ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਨਿਆਉਂ ਹੋਵੇਗਾ। ⁸⁹“ਵੇਲਟੋਅਰ” (1694-1778) ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਲੇਖਕ, ਫਰੈਨਕੋਇਸ-ਮੇਰੀ ਅਰਾਉਟ ਦਾ ਉਪ ਨਾਮ ਸੀ। ⁹⁰ਮੂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, 80। ਇਹ ਕਥਨ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਨਰਿਚ ਹੇਨ (1797-1856) ਦੇ ਵੀ ਨਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

⁹¹ਡੇਵਿਡ ਐਫ. ਬਰਜਿਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਸੰਕਲਨ, *ਐਨਸਾਇਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ ਸਰਮਨ ਇਲਸਟਰੇਸ਼ਨਜ਼* (ਸੇਂਟ ਲੂਇਸ: ਕੋਨਕੋਰਡੀਆ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1988), 53। ⁹²ਵਾਇਨ, 520। ⁹³ਸਟੈਟ, 67। ⁹⁴ਜੌਨ ਫਾਅਸੈਟ, “ਦ ਪਰਿਸੀਅਸ ਬੁਕ ਡਿਵਾਇਨ”, *ਸੱਗਸ ਆਫ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪਰੇਜ਼*, ਸੰਕਲਨ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ ਆਲਟਨ ਐਚ, ਹਾਵਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੇਨਰੋਅ, ਲੂਜ਼ੀਆਨਾ: ਹਾਵਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1994)। ⁹⁵ਲਾਰਡ, 97। ⁹⁶ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੰਦ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲੀਸੀਆ “ਆਤਮਿਕ ਇਸਰਾਏਲ” ਹੈ। 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:1 ਵਿੱਚ, ਪੋਲੁਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪਰਾਈ ਕੋਮ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਸਾਡੇ ਪਿਉ ਦਾਦੇ” ਕਿਹਾ (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ⁹⁷ਬੋਮਸ, 14।